

“Ἐγὼ εἶμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. ιθ' 6)

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνευδή ἐσσι
καὶ ζωὴ ἐσσι,,
(Ἰωάν. Γ' 63)

Ἔτος 112ον | Φεβρουάριος 2022 | 4364

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΑΝ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο ὡς τὸν ἄσωτο υἱὸ τῆς παραβολῆς. Τὸν ἀκολούθησε ἀπὸ τὸ ξεκίνημα ὡς τὸ κατάντημά του. Δυστυχῶς ὑπάρχουν σοβαρὲς ἀμφιβολίες, ἂν θὰ τὸν ἀκολουθήσει καὶ στὴν ἐπιστροφή του. Ἄν ἔλθει «**εἰς ἑαυτὸν**» καὶ προφέρει τὸ ἥρωικὸ καὶ ἀποφασιστικὸ ἐκεῖνο «**ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πάτερ, ἡμαρτον...**» (Λουκ. ιε' 13).

Ὁ ἄσωτος υἱὸς ξεκίνησε ἀπὸ τὸ «**δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας**». Δηλαδή διεκδίκηση δικαιωμάτων, χωρὶς φυσικὰ νὰ τὰ δικαιῶται. Χρειάζεται ἄραγε πολλὴ σκέψη, γιὰ νὰ καταλάβει κανεὶς, πὼς μιὰ τέτοια ἀρχὴ εἶναι καταλυτικὴ; Εἶναι σκόρπισμα. Περικλεῖται μέσα τῆς τὰ στοιχεῖα τῆς διαλύσεως. Αὐτὸ ἀκριβῶς πὸ ἔγινε μὲ τὸν ἄσωτο. Περιφρόνηση πρὸς τὸν στοργικὸ του πατέρα, κατάλυση καὶ κατάρνηση τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας καὶ ἀποδημία «**εἰς χώραν μακρὰν**», γιὰ νὰ διασκορπίσει ἐκεῖ «**τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἄσώτως**».

Τραγικὴ, ἀλήθεια, κατάστασις. Καὶ δὲν τὴν συνειδητοποιοῦν ἀμέσως οἱ σύγχρονοι μιμητὲς τοῦ ἄσωτου. Τὴν ἀντιλαμβάνονται –κι ἂν τὴν ἀντιληφθῶν– ὅταν θὰ χρειασθεῖ νὰ τὴν πληρώσουν ἀκριβὰ. Φεύγουν. Ἐγκαταλείπουν τὸ σπίτι τοῦ πατέρα, τὴ θαλαπωρῆ, τὴ στοργή, τὴ χαρὰ, γιὰ νὰ ζήσουν σὰν ξένοι ἀνάμεσα σὲ ξένους. Φεύγουν ἀπὸ τὴς «δεσμεύσεις» τῆς πνευματικῆς ζωῆς, καταργοῦν τὴς ἠθικὰς ἀρχὰς, τὴς οἰκογενειακὰς, τὴς κοινωνικὰς ὑποχρεώσεις. Προτιμοῦν τοὺς «**χοίρους**», τὸ ἐπάγγελμα τοῦ «**χοιροβοσκοῦ**», τὰ «**ξυλοκέρατα**» ἀπὸ τὸ σπίτι τοῦ Πατέρα. Καὶ καταντοῦν «**χοιρώδεις**» στὴ δουλειὰ τῆς ἁμαρτίας. Γιὰ νὰ καταλήξουν στὸ τέλος στὴ «**βοσκηματώδη**» ζωὴ. Πόσο φοβερὸ ὁ υἱὸς νὰ γίνεται χοιροβοσκός. Ἀπὸ τὸ πλούσιο τραπέζι τοῦ πατέρα νὰ ἀναζητεῖ τροφὴ ἀνάμεσα στὰ ἀκάθαρτα τετράποδα.

Φοβερὸς διασκορπισμός. Ὅ,τι πὸ πολῦτιμο ἔχει ὁ ἄνθρωπος νὰ τὸ διασκορπίζει ἀσυλλόγιστα, νὰ τὸ σπαταλᾷ, νὰ τὸ καταστρέφει. Νὰ ἀλλοτριώνεται ἀπὸ τὴν προσωπικότητά του, ἀπὸ τὸν ἀνθρωπισμὸ του, ἀπὸ τὴν τιμὴ καὶ ἀξιοπρέπειά του. Καὶ νὰ καταντᾷ ὄχι ἀπλῶς χοιροβοσκός, ἀλλὰ νούμερο ἀγέλης. Νὰ πουλᾷ τὴν ψυχὴν του, τὴν πνευματικὴν του ἐλευθερίαν, γιὰ νὰ ἀγοράσει τὰ ξυλοκέρατα τῆς ἡδονῆς. Μιᾶς ἡδονῆς ἰσοδύναμης μὲ τὴν τραγικότερην ὁδύνην. Αὐτὸ εἶναι ἡ ἀπομάκρυνση ἀπὸ τὸν Θεόν. Διασκορπισμός, ἠθικός, σωματικός. Κυριαρχία τοῦ κενοῦ, τοῦ χάους. Ἡ

ἀνασφάλεια, τὸ ἄγχος, ἡ ἀγωνία. Ἡ ψυχὴ πὸ βυθίζεται στὴν ἀπελπισίαν, πὸ χάνεται, πὸ ἀσφυκτιᾷ, πὸ «**λιμῶ ἀπόλλυται**». Τὸ ἀπεριγράφτο ψυχικὸ δράμα τοῦ σύγχρονου τραγικοῦ ἀνθρώπου.

Ἐγραφε σύγχρονος διανοητής: «Δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ νιώθεις τὸν ἑαυτό σου ὀρφανεμένο ἀπὸ πατέρα τῆς ψυχῆς, ὑψηλὸ δικαιοκρίτη, νόημα τοῦ ὑπάρχειν. Ἄν ἐξαιρέσουμε κάποιους ἐκ γενετῆς ἀτάραχους, ἀδαιανούς ἀπὸ ἐρωτήματα, βολεμένους κάτω ἀπὸ τὴ στέγη μιᾶς καθόλου βολεμένης καὶ αὐτῆς τῆς ἴδιας, ἐπιστήμης, ὁ κόσμος μας πληρώνει σήμερον πολὺ ἀκριβὰ τὴν ἀμφίβολη τούτη “ἐλευθερία” του. Ἡ προσφυγὴ στὴ βία, στὸν ἀχαλίνωτο ζωῶδη ἐρωτισμὸ, στὰ ναρκωτικὰ καὶ στὰ παραισθησιογόνα, δὲν εἶναι παρὰ λίγες ἀπὸ τὴς παρενέργειες πὸ ἔρχονται στὸ φῶς. Οἱ πὸ ἐντυπωσιακὰς. Τὸ πείραμα πὸ γίνεται στὸν αἰῶνα τοῦτον νὰ ζήσει ὁ ἄνθρωπος ὡς τέκνο “ἀγνώστου πατρός”, ἢ ἀκόμα δυσκολότερο, “πατρός ἀνυπάρχοντος”, δὲν ξέρομε πὸ θὰ ὀδηγήσει».

Ἡ μᾶλλον ξέρομε πὸ μᾶς ὀδήγησε τουλάχιστον ἕως τώρα. Τὸ πείραμα αὐτὸ τὸ ζήσαμε καὶ τὸ ζοῦμε καθημερινὰ σὲ ὅλες τὴς τραγικὰς του διαστάσεις. Χειρότερον καὶ ἀπὸ τὸ πείραμα τοῦ ἄσωτου υἱοῦ. Διότι αὐτὸς ἐπιτέλους ἀπαρνήθηκε προσωρινὰ τὸν πατέρα. Ζήτησε νὰ ζήσει μακριὰ του. Ἀκολούθησε τὸν δρόμον τῆς ἀποστασίας καὶ τῆς ἀσωτίας. Ὅχι τῆς ὑποκρισίας. Γι' αὐτὸ ἦταν δρόμος μὲ ἐπιστροφή. Ἦξερε πὼς δὲν ἦταν υἱὸς «ἀγνώστου» ἢ «ἀνυπάρχοντος πατρός». Ἦταν υἱὸς περιφρονημένου Πατρός.

Ὁ σύγχρονος ὁμως ἄνθρωπος προσπάθησε νὰ πείσει τὸν ἑαυτό του, πὼς δὲν ἔχει πατέρα. Καὶ ἔζησε χωρὶς Θεὸν μιὰ ψεύτικη ἐλευθερία, ἰσοδύναμη μὲ τὴν πὸ τυραννικὴ δουλείαν. Νόμισε πὼς θὰ ἐλευθερώσει τὸν ἑαυτό του καὶ ἐλευθέρωσε ὅ,τι κακὸ ἔκρυβε μέσα του ὁ παλαιὸς ἑαυτός του. Ὅσοι ἀκολουθήσαμε τὸν ἄσωτο στὸ δρόμον τῆς ἀποστασίας, θὰ τὸν ἀκολουθήσουμε τώρα καὶ στὸν δρόμον τῆς ἐπιστροφῆς;

Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος ἔζησε χωρὶς Θεὸν μιὰ ψεύτικη ἐλευθερία, ἰσοδύναμη μὲ τὴν πὸ τυραννικὴ δουλείαν. Ὅσοι ἀκολουθήσαμε τὸν ἄσωτο στὸ δρόμον τῆς ἀποστασίας, θὰ τὸν ἀκολουθήσουμε τώρα καὶ στὸν δρόμον τῆς ἐπιστροφῆς;

«Νὰ μὴν κακοκαρδίσουμε τὰ νιάτα»

Κατηγοροῦν μερικοὶ τοὺς νέους. Τοὺς φορτῶνουν ὅλα τὰ στραβὰ τῆς κοινωνίας. Καὶ ὅμως χωρὶς νὰ ἀμνηστεύει κανεὶς τὶς παρεκτροπές τους ἢ νὰ ὑποβαθμίζει τὴν προσωπικὴ τους εὐθύνη, τὸ μεγάλο βᾶρος πέφτει στοὺς μεγάλους. Σ' αὐτοὺς ποὺ οὐσιαστικὰ ἔχουν τὴν βασικὴ εὐθύνη τῆς ἀγωγῆς καὶ καθοδηγήσεώς τους. Γιατὶ κατὰ κανόνα οἱ νέοι γίνονται κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωση τῶν προτύπων, αὐτῶν ποὺ θαυμάζουν καὶ ἀκολουθοῦν.

Τὸ λάθος καὶ ἡ εὐθύνη πολλῶν σήμερα, ποὺ αὐτοπροβάλλονται ὡς πνευματικὴ ἡγεσία τῆς νέας γενιᾶς, εἶναι ὅτι δὲν ξέρουν **«μῆτε ἃ λέγουσι μῆτε περὶ τίνων διαβεβαίουνται»** (Α΄ Τιμοθ. α΄ 7). Ἀκολουθοῦν μὲ πολλὴ ἀνθρωπαρέσκεια τὴν ἀρχὴ νὰ καλοπιιάσουμε τοὺς νέους, γιὰ νὰ κερδίσουμε τοὺς νέους. Ὅπως οἱ παλαιοὶ ψευδοπροφῆτες τοῦ Ἰσραὴλ, ποὺ ἀντὶ νὰ ἀφυπνίσουν μὲ τὴν ἀλήθεια τὸν λαό, τὸν ἀποκοίμιζαν μὲ τὸ ψέμα καὶ τὴν κολακεία. Μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀμνηστεύουν κάθε παρεκτροπὴ καὶ ἐνοχλή. Ἔτσι οἱ φυσικοὶ ἡγέτες τῆς

**Ἄλλο κατανόηση
καὶ ἄλλο δικαίωση.
Ἄσφαλῶς βλέπουμε
μὲ συμπάθεια τὴ νέα
γενιὰ καὶ στὶς πτώσεις
της. Δὲν πρέπει ὅμως
νὰ παύσουμε νὰ τῆς
προβάλλουμε ὑψηλοὺς
στόχους, τὶς φωτεινὲς
κορυφὲς τῆς ἀρετῆς, τὴν
ὁμορφιὰ τῆς ἀγιότητας
καὶ τῆς ἀγνότητας.**

νεολαίας, ἀντὶ νὰ εἶναι ὁδηγοὶ γίνονται οὐραγοὶ ἢ δημαγωγοί. Αἰχμάλωτοι στὸ σύμπλεγμα «νὰ μὴν κακοκαρδίσουμε τὰ νιάτα» σὲ τελευταία ἀνάλυση θυσιάζουν τὴν πρόοδό τους στὴν αὐταρέσκεια καὶ ἀρρωστημένῃ ἐγωπάθειά τους.

Τὸ βλέπουμε καθημερινὰ τόσο στὴν οἰκογένεια

ὅσο καὶ σὲ ποικίλους κοινωνικοὺς τομεῖς: Πανεπιστήμια, σχολεῖα, καθημερινὴ ζωὴ.

Ναί, ποτὲ καὶ καμὴ ἀντίρρηση στοὺς νέους. Γι' αὐτὸ καὶ ἐγκρίνουν ἢ καὶ χειροκροτοῦν βανδαλισμούς, ἠθικὲς προκλήσεις, ἀμνηστεύουν ναρκωτικά, δικαιολογοῦν παρανομίες, κάνουν στραβὰ μάτια σὲ αὐθαιρεσίες καὶ αὐθάδειες. «Δὲν τοιμᾶμε πιά νὰ ζητήσουμε τίποτε ἀπὸ τοὺς νέους. Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγάλο ἐγκλημα ποὺ διαπράττει ἡ κοινωνία μας. Οἱ νέοι ἔχουν ἀνάγκη νὰ τοὺς ζητοῦνται πολλὰ ἢ μᾶλλον νὰ τοὺς ζητοῦνται ὅλα». Καὶ ὁ Γάλλος συγγραφέας, ποὺ κάνει τὴν παρατήρηση αὐτή, κατηγορεῖ τοὺς ἐνπλήκους γιατί κατέχονται ἀπὸ τὸν «φειχισμό τῆς νεότητος».

Ἀλλὰ ὅταν ἡ κεφαλὴ γίνεται οὐρά, οὐρὰ ποὺ ἀκολουθεῖ τὸ κοπάδι, τότε δὲν χρειάζεται καν νὰ προβλέψουμε, γιατί τὸ ζοῦμε. Καὶ τὸ ζοῦμε μὲ ὅλες τὶς τραγικὲς του συνέπειες. Ἐλειψε τὸ θάρρος νὰ

ζητήσουν ἀγῶνες καὶ θυσίες, ἀναγνώριση λαθῶν καὶ μετάνοια ἀπὸ τὴν νέα γενιὰ καὶ τοῦτο γιατί δὲν τὰ ζητοῦν ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ τους. Ἔτσι τὴν βύθισαν σ' ἓνα ψεύτικο κόσμο ἀγωνίας καὶ ἀγχους, ὑποκρισίας καὶ σκοπιμότητας, γεμάτο ἠθικὸ κενό, πνευματικὴ φτώχεια καὶ νοσηρότητα. Καὶ τοὺς καρποὺς θὰ τοὺς δρέψουμε στὸ τέλος μικροὶ καὶ μεγάλοι. «Διὰ τοῦτο πρῶτοι τῶν καρπῶν ἡμεῖς ἀπολαύομεν, θρασεῖς, ἀκολάστους, ἀπειθεῖς, βαναύσους ἐκτρέφοντες» (Χρυσόστομος).

Καὶ ὅμως πόσο διαφορετικὰ θὰ ἦταν τὰ πράγματα, ἂν, οἱ ἠθικοὶ αὐτουργοὶ τῶν παρεκτροπῶν τῆς νεότητος, συνειδητοποιοῦσαν τὴν εὐθύνη τους καὶ προσπαθοῦσαν νὰ ἀγαπήσουν τὴν νέα γενιὰ μὲ εἰλικρίνεια καὶ ἐντιμότητα, χωρὶς ὑστεροβουλία ἢ φοβία. Νὰ τὴν ἀγαπήσουν, δηλαδή, ὄχι γιὰ τὸν ἑαυτὸ τους, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἴδια. Τότε θὰ ἄκουγαν τὴ χρυσοστομικὴ φωνὴ ποὺ θὰ τοὺς ἔλεγε, πὼς ἡ νεότης δὲν εἶναι ἐμπόδιο στὴν πνευματικὴ, στὴν ἠθικὴ ζωὴ, στὴν ἀρετὴ. Πρέπει νὰ ξέρεις, τονίζει, **«ὡς οὐδὲν ἡ νεότης κώλυμα γίνεται πρὸς ἀρετὴν»**.

Δὲν χρειάζεται ἐπομένως νὰ δικαιολογοῦμε οὔτε νὰ ἀμνηστεύουμε ἠθικὲς ἢ ἄλλες παρεκτροπές. Ἄλλο κατανόηση καὶ ἄλλο δικαίωση. Ἄσφαλῶς βλέπουμε μὲ συμπάθεια τὴ νέα γενιὰ καὶ στὶς πτώσεις της. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ παύσουμε νὰ τῆς προβάλλουμε ὑψηλοὺς στόχους, τὶς φωτεινὲς κορυφὲς τῆς ἀρετῆς, τὴν ὁμορφιὰ τῆς ἀγιότητας καὶ τῆς ἀγνότητας. Εἶναι δύναμη καὶ ὁρμὴ ἡ νεότης. Εἶναι ἐνθουσιασμός. Ἄρκει νὰ καθοδηγεῖται σωστὰ καὶ μὲ στιβαρότητα στὸν πνευματικὸ στίβο. Πιὸ ἐντονοὶ οἱ πειρασμοί; Ναί, ἀλλὰ καὶ πιὸ ἰσχυρὴ ἡ δύναμη ἀντιστάσεως. Οὔτε ἡ φύση τῆς ἡλικίας οὔτε ἄλλο ἐμπόδιο μπορεῖ νὰ ἀνακόψει τὴν νεανικὴ ὁρμὴ, ὅταν ὑπάρχει διάθεση καὶ πίστη φλογερὴ γιὰ τὴ νίκη.

Ἡ ὁποιαδήποτε, λοιπόν, ἡλικία δὲν ἔχει ἀπὸ μόνη της ἀξία ἢ ἀπαξία. Οὔτε ποτὲ ἐμπόδιζε ἡ ἡλικία αὐτοὺς ποὺ ἤθελαν καὶ ἀγωνίστηκαν νὰ διαπρέψουν στὴν ἀρετὴ. Στὴ χορεία τῶν ἁγίων καὶ τῶν μαρτύρων καὶ τῶν ἡρώων τῆς πίστεως συναντᾶμε ὅλες τὶς ἡλικίες. Συναντᾶμε τὸν σὺφρονα Ἰωσήφ καὶ τὴν ἀγνὴ Σωσάνα, ὅπως καὶ τὸν ἅγιό Ἰγνάτιο τὸν θεοφόρο, τὸν ἱερό Πολύκαρπο καὶ τόσοσους ἄλλους ποὺ ἔλαμψαν μὲ τὴν ἀρετὴ τους στὸ φωτεινὸ στερέωμα τῆς ἀγιότητος. Ὅπως ἔχουμε νέους ποὺ διέπρεψαν, ἔχουμε καὶ γέροντες ποὺ νικηθήκαν. Ἄς ἀκούσουμε καὶ πάλι τὸν ἱερό Χρυσόστομο. «Δὲν θὰ παύσω νὰ μιλάω συνεχῶς γιὰ τὴν νεότητα, ὥστε κανεὶς οὔτε νὰ κατηγορεῖ τοὺς νέους οὔτε νὰ ἐγκωμιάζει τοὺς γέροντες. Διότι οὔτε τὸ γῆρας εἶναι ἀρετὴ οὔτε ἡ νεότης κακία. Πολλοὶ νέοι ἔδειξαν ὀρθὴ σκέψη καὶ ζωὴ καὶ πολλοὶ γέροντες ἔπεσαν. Δὲν βρίσκεται στὴ διαφορὰ τῆς ἡλικίας ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ κακία, ἀλλὰ στὴ διαφορὰ τῆς γνώμης. Ἄν προσέχεις καὶ ἀγωνίζεσαι σὲ τίποτε δὲν σὲ βλάπτει ἡ νεανικὴ ἡλικία» (Χρυσόστομος).

«Ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντι Χριστῷ»

Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος κουρασμένος ἀπὸ τὴν ποικίλη ἀνομία, γιατί ὄχι καὶ ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, στέκεται συχνὰ καὶ διερωτᾶται: Ποῦ πηγαίνει ὁ κόσμος; Ποῦ βαδίζει ἡ ἀνθρωπότητα; Τί μηχανεύονται οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς; Τί θὰ γίνει μετὰ τὴν ἀσυλλόγιστη μόλυνση τοῦ περιβάλλοντος; Ποῦ θὰ καταλήξουμε μετὰ τὴν ὑστερία τοῦ κύματος βίας, τῆς τρομοκρατίας, τοῦ ἐγκλήματος ποῦ σαρώνει τὸν πλανήτη μας; Τί θὰ γίνει μετὰ τὴν ραγδαία ἐξάπλωση τῶν ναρκωτικῶν, τοῦ πανσεξουαλισμοῦ; Εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιζήσει, νὰ ἀντισταθεῖ στὴν συντονισμένη ἐπίθεση τῆς φθορᾶς, νὰ σωθεῖ ἀπὸ τὸν ὀρμητικὸ χείμαρρο τῆς διαφθορᾶς; Μπορεῖ νὰ διατηρήσει τὴν ψυχοσωματικὴ του ἰσορροπία, τὴν ἀξιοπρέπειά του, μέσα σ' αὐτὸν τὸν κυκεῶνα τῆς ἀσυναρτησίας καὶ τοῦ παραλογισμοῦ;

Ἐρωτήματα ποῦ ὅσο καὶ ἂν φαίνονται νὰ ἀποτελοῦν ἀποκλειστικὸ γνῶρισμα τῆς ὑποτονικῆς πνευματικῆς ἐποχῆς μας, δὲν παύουν νὰ εἶναι παλαιά. Ἡ ρίζα τους βρίσκεται μέσα στὸν ἄνθρωπο, στὸν παλαιὸ ἄνθρωπο, στὸν πεσμένο ποῦ ποθεῖ στὰ βάθη τῆς ψυχῆς του τὸ καλὸ, πράττει ὅμως τὸ κακὸ. Βρίσκεται στὸν «**ἕτερον νόμον**», στὴν δύναμη τῆς ἁμαρτίας, ποῦ ἀντιστρατεύεται καὶ μάχεται τὴν ἀρετὴ καὶ ὑποδουλώνει τὸν ἄνθρωπο στὴν χειρότερη τυραννία. Γι' αὐτὸ καὶ ἀνέκαθεν ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ λαχταροῦσε τὴν λύτρωση καὶ τὴν σωτηρία. Ποθοῦσε νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὸ ἐξουθενωτικὸ σφιχταγκάλισμα τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. Καὶ ἀναζητοῦσε λύση ἄμεση καὶ ἐπείγουσα στὸ δράμα τῆς. Μιὰ λύση ποῦ θὰ τὴν ἱκανοποιοῦσε καὶ θὰ τὴν καθυσύχαζε.

Καὶ ἡ λύση αὐτὴ ὑπῆρχε καὶ ὑπάρχει καὶ εἶναι ἡ μοναδικὴ γιὰ μιὰ καινούργια ζωὴ, πᾶνω ἀπὸ τὴ φθορὰ τῆς ἁμαρτίας. Εἶναι αὐτὴ ποῦ διακήρυξε ὁ ἀπόστολος Πέτρος μετὰ παρηγορία ἐνώπιον τοῦ Συνεδρίου: «**Οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ ἡ σωτηρία**» (Πράξ. δ' 12) πλὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ ἀπάρνηση τοῦ παλαιοῦ φθαρμένου κόσμου καὶ ἡ ἀληθινὴ πνευματικὴ ἀναγέννηση δὲν θὰ γίνει μετὰ ἐξωτερικὲς ἀλλαγές, ὅσο μετὰ ἐσωτερικοὺς συγκλονισμοὺς, μετὰ μεταμόρφωση τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς.

Καὶ γιὰ νὰ εἴμαστε σαφέστεροι ἢ μεταμόρφωσή μας αὐτὴ, ἡ βαθιὰ πνευματικὴ ἀλλαγὴ, θὰ ἐπιτευχθεῖ μόνο, ὅταν συναντήσουμε τὸν ἐνανθρωπήσαντα, μεταμορφωθέντα, σταυρωθέντα καὶ ἀναστάντα Κύριο. Τὸν συναντήσουμε καὶ ἔλθουμε σὲ μιὰ στενὴ προσωπικὴ, βιωματικὴ, ἐπικοινωνία μαζί Του. Μέσα στὴν ψυχὴ μας νὰ στήσουμε τὸ Θαβώρειον ὄρος καὶ ἐκεῖ νὰ «συλλαθοῦμε μετ' αὐτοῦ», νὰ «**γινώμεθα ἐπόπται τῆς Ἐκείνου μεγαλειότητος**». Καὶ ὄχι μόνο θεατὲς τῆς δόξης Του, ἀλλὰ καὶ ποιπτεῖς τῶν ἐντολῶν Του.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀφετηρία καὶ ἡ προϋπόθεση κάθε πνευματικῆς ἀναγεννήσεως, ἂν θέλουμε νὰ εἶναι οὐσιαστικὴ, μετὰ διάρκειαν καὶ μονιμότητα. Ἡ ζω-

ντανὴ καὶ συνειδητὴ ἐπικοινωνία μας μετὰ τὸν Χριστό. Ὅχι μιὰ ἐπικοινωνία γενικὴ καὶ ἀφρηνημένη ποῦ ἀφήνει ξένη καὶ ἀδιάφορη τὴν ψυχὴ. Μιὰ ἐπικοινωνία ποῦ θὰ εἶναι συγχρόνως καὶ συνειδητὴ κοινωνία. Μιὰ ἐπικοινωνία καὶ μιὰ ἀναστροφή μετὰ ἓνα Πρόσωπο, τὸ κατ' ἐξοχὴν φιλικὸ καὶ ἀγαπητὸ μας πρόσωπο τοῦ Θεανθρώπου. Μιὰ ἐπικοινωνία ἀνανεωτικὴ τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς, μεταμορφωτικὴ τῆς νοοτροπίας μας, ὀλόκληρης τῆς ὑπάρξεώς μας, ὥστε ἡ ψυχὴ χορτασμένη ἀπὸ ἀνεκλάλητη χαρὰ νὰ μπορεῖ νὰ «**ἠγῆται πάντα σκύβαλα εἶναι, ἵνα Χριστὸν κερδήσῃ**» (Φιλιπ. γ' 8).

Χωρὶς αὐτὸν τὸν σύνδεσμο εἶναι ματαιοπονία κάθε ἄλλη προσπάθεια. Μᾶς τὸ βεβαίωσε ὁ ἴδιος ὁ Κύριος ὅταν παρομοίαζε τὸν ἑαυτόν Του μετὰ τὴν ἄμπελο: «**Εγὼ εἶμι ἡ ἄμπελος, ὑμεῖς τὰ κλήματα. Ὁ μένων ἐν ἐμοί, κἀγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολὺν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν**» (Ἰωάν. 15' 5). Χωρὶς τὸν Χριστὸ τίποτα δὲν μπορούμε νὰ πετύχουμε στὸ μέγα ἔργο τῆς σωτηρίας μας. Μετὰ τὸν Χριστό, «**ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντι Χριστῷ**», τὰ πάντα εἶναι δυνατότα καὶ κατορθωτά.

Ἡ ἀσθενὴς καὶ ἀδύνατη ἀνθρώπινη φύση, ἐπιρρηπὴς στὶς πτώσεις, ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ θεϊκὴ ἐνίσχυση. Καὶ ἀπὸ τὰ ἀποτελεσματικότερα μέσα εἶναι ἡ κοινωνία τοῦ ἀχράντου σώματος καὶ τοῦ τιμίτου αἵματος τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ.

Ὁ ἄνθρωπος «**ἐνούμενος μετ' Αὐτοῦ καὶ ζωούμενος ὑπ' Αὐτοῦ καὶ θεούμενος ἐν Αὐτῷ**» (ἅγιος Εἰρηναῖος) γίνεται «**θείας κοινωνὸς φύσεως**», «**φοβερὸς**» καὶ γι' αὐτὸν τὸν Διάβολο. Ὅχι πλέον κατὰ σταγόνες ἡ χάρις ἐκχύνεται στὴν ψυχὴ, ἀλλὰ ὀλόκληρος εἰσβάλλει τῶν χαρίτων ὀποταμὸς, «**ποιῶν ἡμᾶς συσώμους καὶ συναίμους τοῦ Αντρωτοῦ ἡμῶν καὶ ἀληθεῖς χριστοφόρους καὶ θεοφόρους**». Ἔτσι ἀποβάλλουμε τὸν «**παλαιὸν ἄνθρωπον καὶ ἐνδύομεθα τὸν καινόν...**».

Ὅταν ὁ Μωυσῆς κατέβηκε ἀπὸ τὸ ὄρος Σινᾶ, ὕστερα ἀπὸ σαράντα ἡμερόνυχτα ἐπικοινωνίας μετὰ τὸν Θεό, τὸ πρόσωπό του ἀκτινοβολοῦσε. Αὐτὴ ἡ ἀκτινοβολία γίνεται καὶ σήμερον αἰσθητὴ στὶς μορφές καὶ στὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἀγάπη τους στὸν ἐνανθρωπήσαντα Θεό, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἐντολῶν Του, μεταμορφώνει τὶς ψυχές καὶ κάνει τὰ πρόσωπα νὰ ἀκτινοβολοῦν ἀπὸ τὴν ἀναγεννητικὴν χάρι τοῦ Χριστοῦ.

Χωρὶς τὸν Χριστὸ τίποτα δὲν μπορούμε νὰ πετύχουμε στὸ μέγα ἔργο τῆς σωτηρίας μας. Μετὰ τὸν Χριστό, «ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντι Χριστῷ», τὰ πάντα εἶναι δυνατότα καὶ κατορθωτά.

«Ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. Καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν

ὀρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἐκραύγασεν αὐτῷ λέγουσα· ἐλέησόν με, Κύριε, υἱὲ Δαυὶδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὀπισθεν ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα

ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
ΙΖ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ (ΧΑΝΑΝΑΙΑΣ)
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. ιε΄ 21-28
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β΄ Κορ. στ΄ 16- ζ΄ 1

οἴκου Ἰσραὴλ. Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνησεν αὐτῷ λέγουσα· Κύριε, βοήθει μοι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἔστι

καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. Ἡ δὲ εἶπε· ναί, Κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις! Γενηθήτω σοι ὡς θέλεις. Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης».

ΓΙΑ ΝΑ ΓΥΝΑΝΤΗΣΟΥΜΕ ΤΟΝ ΙΗΣΟΥ

«Γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἐκραύγασεν αὐτῷ».

Ὁ πόνος ἔχει ὀργώσει τὴν καρδιά της. Τὰ δάκρυα, ποὺ ἄφθονα τρέχουν ἀπὸ τὰ μάτια της τόσα χρόνια, ἔχουν ὀδηγήσει τὴν ψυχὴ της σὲ μιὰ ἀναζήτηση τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ὁ καθημερινὸς της σπαραγμὸς γιὰ τὸ ἄρρωστο παιδί της, τρέφει συνεχῶς τὴν κρυφὴ ἐλπίδα της πὼς κάποτε θὰ συναντήσῃ τὸν μεγάλο Λυτρωτή. Πῶς, λοιπόν, νὰ μὴν τρέξει κοντά του, νὰ μὴ φωνάξῃ πίσω του, ὅταν ἀκούει ὅτι πλησιάζει πρὸς τὴ χώρα της;

Ἡ στάση τῆς Χαναναίας ἔρχεται νὰ μᾶς τονίσει δύο βασικὰ πράγματα γιὰ ὄσους ἐπιθυμοῦν νὰ πλησιάσουν τὸν Θεὸ καὶ νὰ πάρουν μιὰ ἀπάντηση γιὰ κάποιο πρόβλημά τους.

ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΜΙΑ «ΕΞΟΔΟΣ»

Ἐὰν πράγματι θέλουμε νὰ πλησιάσουμε τὸν Ἰησοῦ, ἐὰν ἀληθινὰ καὶ πολὺ βαθιὰ πιστεύουμε ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι τὸ μόνον πρόσωπο, ποὺ μπορεῖ νὰ ὀδηγήσῃ τὴ ζωὴ μας, καὶ ἀκόμη, ἐὰν πιστεύουμε ὅτι ἔχει κάποιο λόγο νὰ πεῖ γιὰ τὰ προβλήματα ποὺ καίνε καὶ πυρπολοῦν τὴν καρδιά μας, χρειάζεται νὰ κάνουμε μιὰ ἔξοδο. Τὴν ἔξοδο, ποὺ ἔκανε ἡ Χαναναία. Ἐκείνη, ὅταν ἀκούσε ὅτι ὁ Ἰησοῦς πλησιάζει, **«ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐξελθοῦσα...»** μᾶς λέει ὁ Εὐαγγελιστής, ἀφοῦ ἐξῆλθε, ἀφοῦ βῆκε ἔξω ἀπὸ τὴ χώρα της, εἶδε τὸν Ἰησοῦ καὶ ἔτρεξε κοντά του.

Ποιὰ ὅμως εἶναι αὐτὴ ἡ χώρα, ἀπὸ τὴν ὁποία πρέπει νὰ ἐξέλθουμε; Θὰ τὸ δοῦμε ἀν σκεφθοῦμε ποῦ βρίσκεται ὁ Ἰησοῦς καὶ ποῦ δὲν βρίσκεται. Ὁ Ἰησοῦς δὲν βρίσκεται μακριά, στοὺς οὐρανοὺς. Εἶναι **«πανταχοῦ παρῶν»** καὶ γεμίζει μὲ τὴν θεία του παρουσία τὰ πάντα. Ὁ Ἰησοῦς δὲν ὑπάρχει ἐκεῖ ποὺ ὑπάρχει ἡ ἁμαρτία. Δὲν ὑπάρχει στὶς περιοχὲς ἐκείνες ποὺ κυριαρχεῖ ἡ ἀμετανόητη κακότης καὶ μοχθηρία, ἐκεῖ ποὺ οἱ ἄνθρωποι **«λαλοῦν ψεύδος καὶ ἀγαποῦν ματαιότητα»** (Ψαλμ. 8΄ 2), ἐκεῖ ποὺ οἱ ἄνθρωποι λατρεύουν τὴν σάρκα καὶ τὸ χρῆμα γιὰ θεὸ τους. Ἀπὸ αὐτὲς τὶς περιοχὲς πρέπει νὰ φύγῃ, νὰ **«ἐξέλθῃ»** ἐκεῖνος ποὺ θέλει νὰ δεῖ καὶ συναντήσῃ τὸν Ἰησοῦ.

Καὶ οἱ περιοχὲς αὐτὲς δὲν εἶναι περιμαντρωμένες μὲ πέτρες καὶ ξύλα. Εἶναι περιοχὲς ποὺ καλύπτουν κάποιο μέρος τῆς καρδιάς μας. Οἱ περιοχὲς τῆς ἁμαρτίας βρίσκονται μέσα στὴν ἴδια τὴν ὑπαρξή μας. Καὶ ἡ ἔξοδος μας εἶναι μιὰ ἔξοδος ἀπὸ τὸν πονηρὸ καὶ ἀκάθαρτο ἁμαρτωλὸ ἑαυτό μας. Γιὰ νὰ πλησιάσουμε τὸν Ἰησοῦ, τὸν ἅγιο Κύριό μας, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἀπεκδυθοῦμε τὸν ἄνθρωπο τῆς ἁμαρτίας. **«Ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσι καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ»** θὰ μᾶς πεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος (Κολ. γ΄ 9). Αὐτὴ ἡ «ἀπέκδυσις» τῶν παθῶν τῆς ἁμαρτίας, εἶναι βασικὸ στοιχεῖο γιὰ νὰ

πλησιάσουμε τὸν Ἰησοῦ. Εἶναι ἡ ἔξοδος μας ἀπὸ τὴν περιοχὴ μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ ἡ εἴσοδος μας πρὸς τὴν περιοχὴ κοντὰ στὸν Θεὸ. Εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἔξοδος τῆς Χαναναίας, ποὺ **«ἐξῆλθεν ἀπὸ τῶν ὀρίων»** τῆς χώρας της πρὸς τὸν Ἰησοῦ.

ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΔΥΝΑΤΗ ΚΡΑΥΓΗ

Ἡ Χαναναία ὅμως δὲν περιορίστηκε μόνο σ' αὐτό. Προχώρησε σ' ἕνα δεύτερο βασικὸ σημεῖο. Ἐκανε τὸ ἐπόμενο βῆμα: **«Ἐκραύγασεν αὐτῷ»**.

Ἡ λέξη κραυγάζω σημαίνει φωνάζω δυνατὰ. Ἡ Χαναναία ἐκραύγασε πρὸς τὸν Ἰησοῦ καὶ ταυτόχρονα τὸν ἀκολούθησε. Ἐκανε μιὰ πορεία πρὸς αὐτόν. Δὲν ἐξῆλθε ἀπλῶς ἀπὸ τὰ σύνορα τῆς χώρας της. Δὲν ἔμεινε ἐκεῖ σὲ μιὰν ἄκρη τοῦ δρόμου σιωπηλὴ κοιτάζοντας τὸν Ἰησοῦ. Ὅταν τὸν εἶδε, ὅταν ἀντιλήφθηκε ὅτι βρίσκεται κάπου κοντὰ της, φώναξε μὲ ὅλη τὴ δύναμή της. Ἐτρεξε κοντὰ του καὶ ζήτησε μὲ ἐπιμονὴ νὰ τὴν ἀκούσει καὶ νὰ τῆς δώσει αὐτὸ ποὺ λαχταροῦσε.

Μιὰ τέτοια πορεία μὲ κραυγὴ χρειάζεται νὰ κάνουμε πρὸς τὸν Κύριο. Μιὰ κραυγὴ μὲ ὅλη μας τὴ δύναμη. Σὰν τὸν ναυαγὸ ποὺ κινδυνεύει νὰ καταποντιστεῖ στὴ μανιασμένῃ θάλασσα καὶ κραυγάζει δυνατὰ «βοήθεια»! Νὰ δοῦμε τὸν Ἰησοῦ σὰν τὸ μόνον πρόσωπο ποὺ μπορεῖ νὰ μᾶς βοηθήσῃ, νὰ μᾶς σώσῃ, νὰ μᾶς ὀδηγήσῃ στὸ γαλήνιο λιμάνι του, στὴν ἀσφάλεια τῆς Βασιλείας του, νὰ μᾶς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τὰ ἄγρια κύματα τῆς ζωῆς μὲ τὶς πύρινες φλόγες της. Καὶ νὰ τοῦ φωνάξουμε μὲ ὅλη τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς μας: **«Κύριε σώσον με!»** Ἡ κραυγὴ μας αὐτὴ μᾶς πλησιάζει κοντά του. Στρέφει τὴν ὑπαρξή μας ὀλόκληρη πρὸς τὸ πρόσωπό του καὶ κατευθύνει τὴ ζωὴ μας πρὸς αὐτόν. Τὸ ἀκόμα σπουδαιότερο, μεταβάλλει τὴν πορεία τῆς ζωῆς μας, μᾶς δίνει νέο προσανατολισμὸ καὶ μᾶς εἰσάγει στὴ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ, στὴ χώρα τοῦ Θεοῦ, στὴν περιοχὴ ἐκείνη ποὺ βρίσκεται καὶ ἐξουσιάζει ὁ Θεός.

Ἡ ἐποχὴ μας κατόρθωσε νὰ πνίξῃ τὸν ἄνθρωπο ὄχι μόνο ἀνάμεσα στὰ τσιμέντα καὶ τὰ σίδηρα, ἀλλὰ καὶ μέσα στοὺς καπνοὺς καὶ τὶς ἀναθυμιάσεις τῆς σαρκολατρίας καὶ τοῦ ἠδονισμοῦ. Τὸν ἔθαψε μέσα στὴν νεοειδωλολατρία τῆς ὕλης. Τοῦ ἀποξήρανε κάθε ἱκμάδα πνευματικὴ καὶ τοῦ ἀφαίρεσε κάθε οὐράνιο στολίδι. Γιὰ νὰ γίνουμε καὶ πάλι ἄνθρωποι, ἄς κάνουμε μιὰ μεγάλη προσπάθεια. Μιὰ προσπάθεια καθημερινή, δυνατὴ, γιὰ νὰ βγοῦμε ἔξω ἀπὸ ὅλον αὐτὸ τὸν συρφετὸ τῆς ἐποχῆς μας, νὰ δοῦμε τὸ γλυκὸ φῶς τοῦ Ἰησοῦ μας, νὰ λουστοῦμε μέσα σ' αὐτό, νὰ ἀναπνεύσουμε μέσα στὴν καθαρότητα καὶ τὴν ἀγιότητα τῆς δικῆς του ἀγάπης.

«Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερόν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. Ὁ Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσήχετο· ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμὶ ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω δις τοῦ σαββάτου,

ΚΥΡΙΑΚΗ 13 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
ΙΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ (ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ)
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ιη΄ 10-14
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15

ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι. Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἕστως οὐκ ἠθέλην οὐδέ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανόν ἐπάραι, ἀλλ' ἔτυπεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ λέγων· ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται».

ΑΠΟΚΡΟΥΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΗΦΟΡΟ

«Οὐκ εἰμὶ ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων... ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης».

Με ἱερὸ ἐνθουσιασμό ὁ φαρισαῖος ὑμνεῖ καὶ λιβανίζει τὸ εἶδωλό του: τὸν ἑαυτό του. Τὸν θαυμάζει, διακηρύττει τὴν ἀγιότητα καὶ τὴν ὑπεροχή του. Δὲν μοιάζει αὐτὸς μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ποὺ εἶναι βουτηγμένοι ὡς τὸ λαιμὸ στὴν κλεισιά, τὴν τοκογλυφία, τὴν ἀνηθικότητα. Μέσα στὸ ὑπεροπτικὸ παραλήρημά του δὲν ξεχνάει νὰ χύσει καὶ τὸ φαρμάκι του, «... ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης» προσθέτει μὲ περιφρόνηση. Τί θέλει καὶ ἀνακατεῦει τὸν φτωχὸ τελώνη στὸν κομπασμό του; Δὲν τὸν ἀφήνει στὸν πόνο του; Ἄ, ὄχι! Ὁ ὑπερήφανος, ὅταν πρόκειται νὰ τονίσει τὴν ὑπεροχή του, ὅλα τὰ χρησιμοποιεῖ. Λίγο νοιάζεται, ἂν πλγώνει τοὺς ἄλλους.

Πόσο ἀποκρουστικὸ κάνει τὸν ἄνθρωπο ἡ ὑπερηφάνεια! Δυστυχῶς ὅμως εἶναι τόσο ριζωμένο στὴν ἀνθρώπινη καρδιὰ αὐτὸ τὸ πάθος, ὥστε, παρὰ τὴν ἀποστροφή μας, πολὺ συχνά, χωρὶς ἴσως νὰ τὸ καταλαβαίνουμε, βαδίζουμε κι ἐμεῖς στὰ ἴχνη αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴν μεγαλοποίηση τῶν προτερημάτων μας.

Ἄς ἀναλογισθοῦμε πόσες φορές κι ἐμεῖς μεγαλοποιῶμε τὰ προσόντα μας, τὶς ἰκανότητές μας. Αἰσθανόμαστε βαθιὰ εὐχαρίστηση νὰ σκεπτόμαστε τὶς ἐπιτυχίες μας, νὰ τὶς μεγαθύνουμε μὲ τὴ φαντασία μας καὶ νὰ βυθίζομαστε ἀπολαυστικὰ στὶς ψεύτικες δάφνες τους. Ἔχουμε χρήματα; Εἴμαστε μορφωμένοι; Ἐνα αἶσθημα ὑπεροχῆς μᾶς κυριεύει καὶ βλέπουμε τοὺς ἄλλους ἀφ' ὑψηλοῦ. Ἔχουμε μιὰ φυσικὴ δραστηριότητα; Ἡ μεγάλη ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτό μας μᾶς φουσκώνει τὰ μυαλά. Νομίζουμε ὅτι γιὰ ὅλα εἴμαστε ἱκανοί.

Ἡ λαχτάρα νὰ ὑψώσουμε καὶ νὰ προβάλλουμε τὸν ἑαυτό μας μολύνει ἀκόμη καὶ τὶς πιὸ καλὲς προσπάθειες. Πόσο συχνὰ κάνουμε τὸ καλὸ γιὰ ἐπίδειξη; Καὶ ἐδῶ ἀληθινὰ ἡ παραφροσύνη τῆς ὑπερηφάνειας φθάνει στὸ κατακόρυφο. Τὴν ὥρα ποὺ καμαρώνουμε γιὰ τὴν ἀρετὴ καὶ τὴ δῆθεν ἀγιότητα

μας, τὴ στιγμή ποὺ πιστεύουμε «ὅτι ἐσμὲν δίκαιοι», περνᾶμε πλέον τὰ ὄρια μιᾶς ἀπλῆς διογκώσεως τῆς πραγματικότητας, καταντᾶμε σὲ μιὰ κατάσταση φαρισαϊκὴ, ἀξιοθρήνητη. Σὲ μιὰ κατάσταση τραγικῆς αὐταπάτης. Βλέπουμε τὴν πετρούλα βουνὸ καὶ τοὺς σπασμένους κόκκους τῆς ἀρετῆς μας λαμπρὰ μαργαριτάρια.

Ὅμως ἐκεῖνος ποὺ θέλει νὰ ὑψώσει τὸν ἑαυτό του δὲν ἀρκεῖται νὰ θαυμάσει τὸ ἐγώ του ἰδιαίτερος. Γιὰ νὰ κάνει πιὸ αἰσθητὴ τὴν ὑπεροχὴ του, χρησιμοποιεῖ καὶ ἄλλους τρόπους. Τὶς συγκρίσεις, τὴν ὑποτίμηση τῶν ἄλλων.

Παρατηρεῖ καὶ ἐξετάζει μὲ ὑπερβολικὸ ζῆλο τὴ ζωὴ τῶν γύρω του. Καὶ ἐδῶ, ὅπως πρὶν, χρησιμοποιεῖ μεγεθυντικὸ φακὸ. Μὲ μιὰ μόνον διαφορὰ. Ἐνῶ δηλαδὴ προηγουμένως μὲ τὸν μεγεθυντικὸ φακὸ παρατηροῦσε τὰ δικά του προσόντα, τώρα μὲ τὸν ἴδιο φακὸ ἐξετάζει τὶς ἐλλείψεις καὶ τὶς ἀδυναμίες τῶν ἄλλων. Μικρὲς ἀδυναμίες τὶς βλέπει σὰν φοβερὰ ἐλαττώματα. Τὶς σκόνες τὶς βλέπει σὰν κατάμαυρα στίγματα. Καὶ δὲν περιορίζεται νὰ τὶς δεῖ μόνος του. Ἐπιζητεῖ νὰ βρεῖ περίσταση, γιὰ νὰ τὶς φέρει στὴν δημοσιότητα.

Ἀλλὰ ἄς μὴν ξεχαστοῦμε κοιτάζοντας τοὺς ἄλλους. Τὸ κακὸ δὲν εἶναι μόνον γύρω μας. Εἶναι καὶ μέσα μας. Ἴσως νὰ μὴν ἔτυχε πολὺ νὰ ἐκδηλωθεῖ. Μὴν ξεχνᾶμε ὅμως ὅτι ἀπὸ τοὺς μικροὺς σπόρους φυτρώνουν τὰ μεγάλα δέντρα. Ἐπάνω στὰ μικρὰ θὰ χρειαστεῖ νὰ κτυπήσουμε τὴν τάση τῆς ὑψηλοφροσύνης. Θὰ πρέπει νὰ τὴν πολεμήσουμε, ὅταν παρουσιάζεται στὴ συνεργασία μας μὲ τοὺς ἄλλους, ὅταν ξεφυτρώνει στὶς ἐπίσημες ἢ ἀνεπίσημες στιγμές. Παντοῦ καὶ πάντοτε! Διότι ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι ἕνα πάθος ὄχι μόνον ἀποκρουστικὸ, ἀλλὰ καὶ θανατηφόρο. Μιὰ φοβερὴ γάγγραινα τῆς ψυχῆς, ποὺ κυριολεκτικὰ τὴ σακατεύει καὶ τὴν ὀδηγεῖ στὴν ἐσχάτη ταπείνωση καὶ ἐξουθένωση. Ὁ Κύριος τὸ τόνισε σαφέστατα: «Πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται».

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

«...παιδεύουσι τέκνα»;

«Όταν βλέπουν ένα παιδί να υποφέρει λένε μερικοί το γνωστό ρητό “ἀμαρτίαι γονέων παιδεύουσι τέκνα”. Δηλαδή τα παιδιά αυτά, χωρίς να έχουν φταίξει σε τίποτα, βασανίζονται από τις παρεκτροπές ή τα λάθη των γονέων τους. Ἀλλὰ κάτι τέτοιο εἶναι σωστό; Δὲν εἶναι ἄδικο; Τὸ ἀναφέρει ἡ Ἁγία Γραφή καὶ σὲ ποιὸ σημεῖο;».

Τὸ «ἀμαρτίαι γονέων παιδεύουσι τέκνα» δὲν ὑπάρχει στὴν Ἁγία Γραφή. Στὴν Π. Διαθήκη καὶ συγκεκριμένα στὸ βιβλίο τῆς Ἑξόδου (κ' 5), ὑπάρχει σχετικὴ ἀναφορά, στὴν ὁποία ὁ Θεὸς λέει στοὺς Ἰσραηλίτες: **«Ἐγὼ εἰμὶ Κύριος ὁ Θεὸς σου, Θεὸς ζηλωτῆς, ἀποδίδους ἀμαρτίαν πατέρων ἐπὶ τέκνα, ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς τοῖς μισοῦσί με».** Δηλαδή, ἐγὼ εἶμαι ὁ μόνος Κύριος καὶ ἀληθινὸς Θεὸς σου, Θεὸς ζηλότυπος, γεμάτος ἀγάπη καὶ ζητῶ τὴν ἀγάπη σας καὶ τὴν ἀποκλειστικὴ λατρεία σας. Καὶ ἐπιβάλλω τιμωρίες γιὰ τὶς ἀμαρτίες τῶν γονέων ποὺ με μισοῦν στὰ τέκνα τους ἕως τρίτης καὶ τετάρτης γενεᾶς, ἐφόσον καὶ αὐτὰ ἀκολουθοῦν καὶ μιμοῦνται τὸ ἀμαρτωλὸ παράδειγμα τῶν γονέων τους. Παρουσιάζεται ἐδῶ ὁ Θεὸς νὰ τιμωρεῖ τὴν ἀμαρτία καὶ στοὺς ἀπογόνους με τὴν προϋπόθεση, ὅτι καὶ ἐκεῖνοι, ὅπως καὶ οἱ πρόγονοί τους μισοῦν τὸν Θεὸ καὶ τὸν ἅγιο νόμο Του.

Τὸ «ἀμαρτίαι γονέων παιδεύουσι τέκνα» ὅπως δὴποτε ἔχει γενικότερη ἐφαρμογή. Συχνὰ ἡ παραστρατημένη ζωὴ τῶν γονέων ἔχει τὸν ἀντίκτυπό της καὶ στοὺς ἀπογόνους. Γονεῖς ἀλκοολικοί, ἀνήθικοι, με σοβαρὲς ἠθικὲς παρεκτροπές, με βεβαρυμένο παρελθόν, κληροδοτοῦν καὶ στὰ παιδιά τους ἀσθένειες, γιὰ τὶς ὁποῖες φυσικὰ αὐτὰ δὲν ἔχουν καμιά εὐθύνη. Ἐξαιτίας τῶν γονέων υποφέρουν τὰ παιδιά, ἀλλὰ καὶ οἱ γονεῖς, οἱ αἴτιοι, δὲν ταλαιπωροῦνται λιγότερο ἀπὸ τὸ δράμα τῶν παιδιῶν τους. Οἱ νόμοι τῆς κληρονομικότητας δὲν ἀδρανοῦν. Καὶ μόνο νὰ ἀναφερθεῖ κανεὶς στοὺς ἀλκοολικοὺς γονεῖς, ἢ σ' ἐκείνους ποὺ ἔχουν προσβληθεῖ ἀπὸ τὰ ἀφροδίσια νοσήματα -HIV/AIDS, κ.λπ.- αἰσθάνεται φρίκη γιὰ τὶς τραγικὲς καὶ ἀνατριχιαστικὲς συνέπειες στὴ ζωὴ τῶν παιδιῶν. Σὲ ἑκατομμύρια ἀνέρχονται σήμερα τὰ παιδιά ποὺ υποφέρουν ἢ θὰ υποφέρουν στὸ μέλλον ἐξαιτίας τῶν παρεκτροπῶν τῶν γονέων τους.

Ἐδῶ θὰ μπορούσαμε νὰ ἀναφερθοῦμε καὶ στὸ προπατορικὸ ἀμάρτημα. Σύμφωνα με τὴ δογματικὴ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας μας, τὸ προπατορικὸ ἀμάρτημα ἀποτελεῖ γιὰ μᾶς κληρονομία ἀμαρτωλῆς καταστάσεως καὶ ὄχι προσωπικὸ ἀμάρτημα. Μεταξὺ τῆς ἐνοχῆς τοῦ Ἀδὰμ καὶ τῆς ἐνοχῆς τῶν ἀπογόνων του ὑπάρχει ἡ διαφορά, ὅτι στὸν Ἀδὰμ ἡ παράβαση τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ ὑπῆρξε ἐλευθέρως, ἐνῶ σὲ μᾶς εἶναι κληρονομικὴ καὶ ἀναπόφευκτη. Ὅπως ἡ ρίζα

τοῦ δένδρου εἶναι ἡ πρώτη πηγὴ ποὺ τροφοδοτεῖ τὸν κορμὸ καὶ τὰ φύλλα καὶ τὰ ἀποτελέσματα ψηλαφητὰ φαίνονται στοὺς καρπούς, κατὰ παρόμοιο τρόπο, θὰ λέγαμε, συνέβη καὶ με τὴν ἀνθρωπότητα. Οἱ καρποὶ κρατοῦνται καὶ τροφοδοτοῦνται ἀπὸ τὴ ρίζα, ἔτσι καὶ ὁ καθένας μας ἀποτελεῖ καρπὸ ἀπὸ τὴν πεσμένη καὶ μολυσμένη ρίζα τοῦ Ἀδὰμ.

Ποιὸς μπορεῖ νὰ ἀμφισβητήσει καὶ τὰ ὀλέθρια ἀποτελέσματα ἀπὸ τὸ προπατορικὸ ἀμάρτημα; Ἀντιφατικὴ καὶ ἀνακόλουθη, φαίνεται ἡ ἀνθρώπινη ὑπαρξη. Τὸ ὑπογραμμίζει τόσο παραστατικὰ ὁ Πασκάλ: *«Τί χίμαιρα, λοιπόν, εἶναι αὐτὸς ὁ ἀνθρώπος; Τί ἀνεξήγητο, τί καινούργιο πράγμα, τί τέρας, τί χάος, τί ὑποκείμενο ἀντιθέσεων, τί θαῦμα; Κριτῆς ὄλων τῶν πραγμάτων καὶ ἀνόητο σκουλήκι τῆς γῆς. Θεματοφύλακας τοῦ ἀληθινοῦ, ὀχετὸς ἀβεβαιότητος καὶ λαθῶν. Δόξα καὶ ὄνειδος τῆς οἰκουμένης».*

Ὅλα αὐτὰ φανεροῦν τὴν μετὰ τὴν πτώση κατὰστασι καὶ τὴν συνεχῆ ἐξαχρείωσι τῆς εἰκόνας τοῦ Θεοῦ μέσα στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Μόνιμη πιά καὶ βαθιὰ ριζωμένη ἡ ἀμαρτωλὴ κατάσταση. Στερημένος ὁ ἀνθρώπος ἀπὸ τὴν ἀγιαστικὴ χάρι καὶ ἀπὸ τὰ δῶρα τῆς *«ἀρχέγονης δικαιοσύνης»*, με τὰ ὁποῖα εἶχε προικισθεῖ, τώρα κατακλύζεται ἀπὸ πονηρὲς ἐπιθυμίες καὶ ἄγριες διαθέσεις. Με σκοτισμένη σκέψη δύσκολα διακρίνει τὸ φῶς τῆς ἀλήθειας. Διαρκῶς ἀντιστρατεύεται στὸ ἅγιο θέλημα τοῦ Θεοῦ. Δὲν παύει βέβαια νὰ ποθεῖ τὸ ἀγαθὸ καὶ ὁμως πράττει τὸ κακὸ. Καὶ ὅλα αὐτὰ εἶναι τραγικὰ σὲ ὅλη τὴν ἱστορία τοῦ ἀνθρώπινου γένους.

Ὅμως οἱ συνέπειες αὐτὲς τῆς πτώσεως τοῦ Ἀδὰμ καὶ τοῦ προπατορικοῦ ἀμαρτήματος ἀποκαταστάθηκαν με τὴν ἔλευσι καὶ τὴ σταυρικὴ θυσία τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ. Τὸ τονίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος: *«Ὅπως ἀπὸ μιὰ παράβασι, τὴν παράβασι τοῦ Ἀδὰμ, πέρασε σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἡ ἀμαρτία καὶ ἡ καταδίκη, κατὰ παρόμοιο τρόπο με τὴν ὑπακοὴ καὶ τὴν τέλεια ἀγιότητα τοῦ Κυρίου ἦλθε σὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἡ δικαίωσι καὶ ἡ σωτηρία (Ῥωμ. ε' 12-21).*

Πάντως ἡ Π. Διαθήκη ἀναφέρει καὶ τὴν ἄλλη πλευρὰ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς προσωπικῆς εὐθύνης τοῦ κάθε ἀνθρώπου γιὰ τὶς συνέπειες τῆς ζωῆς του. **«Υἱὲ ἀνθρώπου, γιατί ὑπάρχει μεταξύ σας, μεταξύ τῶν Ἰσραηλιτῶν αὐτὴ ἡ παροιμία ποὺ λέει: “οἱ πατέρες ἔφαγαν τὰ ἄγουρα σταφύλια καὶ τὰ δόντια τῶν παιδιῶν μούδιασαν;”».** **«Σὰς βεβαιώνω με ὄρκο, λέει ὁ Κύριος, ὅτι δὲν θὰ λέγεται πιά ἡ παροιμία αὐτὴ μεταξύ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Κάθε ζωὴ ἀνθρώπου εἶναι δική μου, ὅπως ἡ ζωὴ τοῦ πατέρα ἔτσι καὶ ἡ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ. Δικὲς μου εἶναι καὶ οἱ ψυχές. Κάθε ψυχὴ ποὺ ἀμαρτάνει, αὐτὴ καὶ μόνο θὰ τιμωρηθεῖ»** (Ἰεζεκιήλ ιη' 2-4).

‘Η σκληρή μάνα

‘Ο κλητήρας Γιάννης Ζαφίρης, ό Γιάγκος, όπως τόν ήξεραν και τόν φώναζαν οί φίλοι του, πήρε στο χέρι τήν απόφαση του δικαστηρίου. ‘Εριξε μιá βιασική ματιά, να δεί το όνομα και τή διεύθυνση του ανθρώπου στον όποιο θα τήν έδινε.

Πρόσεξε πώς ήταν ίδια τά έπωνυμα των διαδίκων. Συνώνυμα, σκέφτηκε, ή κάποια συγγένεια.

‘Όσόςσο ή περιέργειά του κεντρίστηκε. Σταμάτησε και άρχισε να διαβάζει όλόκληρο το χαρτί. Το ιστορικό τής δίκης, τά επιχειρήματα, τήν απόφαση. Σε μιá στιγμή, διαβάζοντας, σαν να τόν χτύπησε άπτόμα μιá ζάλη. Μόλις συνήλθε, ξανάπιασε το χαρτί. ‘Ηταν τόσο περίεργο το περιεχόμενό του! Στα είκοσι χρόνια που κάνει αύτη τή δουλειά δεν του έτυχε όμοια περίπτωση, που ή μάνα να τρέχει στο δικαστήριο το παιδί της και πατέρα τριών έγγονιών της.

Πήρε τόν δρόμο για τήν συνοικία, στην όποία ήταν το σπίτι τής μάνας. Χωρίς δυσκολία το βρήκε... Χτύπησε.

‘Ενας τριανταπεντάρης άνδρας άνοιξε. ‘Ο Γιάγκος, πριν άκόμα τόν χαιρετήσει, τόν κοίταξε, με πεταχτή ματιά, άπ’ τήν κορφή ως τά νύχια. Τά ρούχα του ήταν φτωχικά. ‘Η έκφρασή του μελαγχολική. Μετά τήν άναγνώριση χαιρέτησε και συστήθηκε. Καί, έγκαινιάζοντας ένα σύστημα, που ποτέ του στα χρονικά τής ύπηρεσίας του δεν το είχε χρησιμοποιήσει, ζήτησε να του μιλήσει ιδιαιτέρως.

– ‘Ηρθα να σās γνωρίσω και να σās άπασχολήσω για κάποιο σοβαρό θέμα.

‘Ο νοικοκύρης δέχτηκε. Οί δυο άνδρες κάθισαν μόνοι στο δωμάτιο.

– Είμαι δικαστικός κλητήρας, είπε ό Γιάγκος. ‘Ερχομαι στο σπίτι σας με πολλή λύπη, να σās φέρω τήν απόφαση τής δίκης που είχατε με τή μητέρα σας.

‘Ο νέος οικογενειάρχης άλλαξε άμέσως χρώμα και όψη. ‘Εγινε θηρίο.

– Μη μου τή λέτε μάνα, κύριε. Δεν είναι μάνα. Είναι μέγαιρα. Είναι φίδι. Θέλει τήν καταστροφή τή δική μου και των παιδιών μου.

Τόν έπιασε το παράπονο. ‘Αρχισε να κλαίει σαν παιδί. ‘Ο Γιάγκος δεν τόλμησε να βγάλει άπ’ τήν τσάντα και να του δώσει το χαρτί. ‘Επιασε κι αυτός να κλαίει, να συμμερίζεται τόν πόνο του άγνωστου συνανθρώπου του.

‘Επειτα μίλησαν. ‘Ανοιξαν οί καρδιές. ‘Ο ταλαιπωρημένος πατέρας τά είπε όλα. Και τά δικά του λάθη. Τή σκληρότητα με τήν όποία φέρθηκε στη μάνα του. Άλλά και τής μάνας του τήν άπονη άπάντηση και τες σκηνές και τά δικαστήρια. Και ό Γιάγκος θύμισε τόν Θεό και το πρόσταγμα του να τιμούμε τούς γονείς. ‘Εκανε ήρεμα μιá καινούργια τοποθέτηση και χάραξε το χρέος.

– Πρέπει να πās να τή δείς, να πλησιάσουν ξανά

οί καρδιές σας, να μιλήσετε σαν μάνα με παιδί.

– ‘Αδύνατον! Πρώτα πρώτα δεν θα με δεχθεί. ‘Υστερα, δεν έχω έμπιστοσύνη στον έαυτό μου. Μπορεί να με κυριέψει ό δαίμονας και να κάνω κανένα έγκλημα.

– Μη φοβάσαι. ‘Ο Θεός θα βοηθήσει. ‘Αν με θέλεις, θαρθώ κι έγώ.

Συμφώνησαν να πάνε το βράδυ. Στο μεταξό ό Γιάγκος έτρεξε και βρήκε τή σκληρή μάνα. Προσπάθησε να τής μαλακώσει τήν καρδιά, να ξυπνήσει μέσα της το μητρικό αίσθημα και να τήν προετοιμάσει για τήν συνάντηση.

Τό βράδυ οί δυο άντρες χτύπησαν τήν πόρτα τής μάνας. ‘Εκείνη βγήκε και τούς δέχθηκε. Άλλά πώς τούς δέχθηκε! Ψυχρά και άδιάφορα. Και ό γιός πάλι με κόπο πολύ και με σφιγμένα δόντια είπε μιá καλησπέρα.

Κάθισαν. ‘Αρχισαν τήν κουβέντα. Άλλοτε ήρεμα κι άλλοτε με φωνές. Κάποτε-κάποτε και με άπειλές που μοιάζαν με κεραυνούς. ‘Ο καημένος ό Γιάγκος πάλευε. Πάλευε σκληρά. Με λόγια άπό το ήερο Εύαγγέλιο, με παραδείγματα άπό τή ζωή, προσπαθούσε να τούς πείσει πώς δεν σκέπτονται σωστά, να τούς συγκινήσει, να τούς έμπνεύσει να δώσουν τά χέρια και να ανταλλάξουν τόν άσπασμό τής αγάπης.

‘Ηρθαν μεσάνυχτα και πέρασαν. ‘Εφτασε ή ώρα μιá. ‘Όμως κάτι μαρτυρούσε πώς μέσα στα μεσάνυχτα του κόσμου τούτου άρχισε να χαράζει ό ήλιος του ουρανού, ό ήλιος τής αγάπης. Μάνα και γιός άρχισαν να μιλάνε τώρα πιο χαμηλά, πιο ανθρώπινα.

Σε μιá στιγμή κάτι, ίσως μιá θεϊκή πνοή, έλειωσε τόν πάγο. ‘Η μάνα άρχισε να δακρύζει. Να κλαίει. Φαινόταν ότι πάλευε. Στο τέλος άκούστηκε:

– Παιδί μου, γιέ μου, συχώρεσέ με...

– Μάνα μου, έσύ με γέννησες...

‘Ορμησε ό ένας στην άγκαλιά του άλλου. Φιληθήκανε. Και έκλαψαν σαν να συναντήθηκαν μετά άπό πολυχρόνιο χωρισμό.

– ‘Όχι παιδί μου, όχι, δεν θα φύγεις.

– Μάνα, νάρθεις στο σπιτικό μας, να χαρείς τά έγγόνια σου.

‘Ετοίμασε ή μάνα το τραπέζι, άς ήταν και μεσάνυχτα. ‘Εφερε ό,τι βρισκόταν στο ντουλάπι, για να γιορτάσουν, να χαρούν.

– Παιδί μου, και τήν αγελάδα, που έχω, να τήν πάρεις. Θα σου χρειαστεί το γάλα της για τά παιδιά σου, τά έγγόνια μου.

Μετά έστρωσε καθαρό κρεβάτι, για να κοιμηθεί ό γιός της.

Μονάχα ό Γιάγκος έφυγε. ‘Εφυγε, άφου τελείωσε το χρέος του. ‘Όχι το χρέος του κλητήρα, άλλά το χρέος του ανθρώπου, που πιστεύει στον Θεό και αγαπάει με γνήσιο τρόπο τούς ανθρώπους, τά άδέλφια του.

«Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἀνθρωπὸς τις εἶχε δύο υἱούς· καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί· πάτερ, δός μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οὐσίας. Καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱός, ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακρὰν· καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ζῶν ἀσώτως. Δαπανήσας δὲ αὐτοῦ πάντα, ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην, καὶ αὐτὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. Καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης· καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγρούς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους. Καὶ ἐπεθύμει γεμίσει τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων, ὧν ἤσθιον οἱ χοῖροι, καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. Εἰς ἑαυτὸν δὲ ἔλθων, εἶπε· πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων, ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλλυμαι! ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ· πάτερ, ἡμάρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου· οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου· ποιήσόν με ὡς ἓνα τῶν μισθίων σου. καὶ ἀναστὰς ἦλθε πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη, καὶ δραμῶν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. εἶπε δὲ αὐτῷ ὁ υἱός· πάτερ, ἡμάρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου, καὶ οὐκέτι εἰμὶ

ΚΥΡΙΑΚΗ 20 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
ΙΖ΄ ΛΟΥΚΑ (ΑΣΩΤΟΥ)
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ιε΄ 11-32
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α΄ Κορ. στ΄ 12-20

ἄξιος κληθῆναι υἱός σου. εἶπε δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν, καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας, καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτὸν θύσατε, καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν, ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὐρέθη, καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι. Ἦν δὲ ὁ υἱός αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἠγγίσει τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσε συμφωνίας καὶ χορῶν, καὶ προσκαλεσάμενος ἓνα τῶν παιδῶν ἐπυνθάνετο τί εἶη ταῦτα. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἦκει, καὶ ἔθυσεν ὁ πατὴρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν, ὅτι ὑγιαίνοντα αὐτὸν ἀπέλαβεν. ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἠθέληεν εἰσελθεῖν. ὁ οὖν πατὴρ αὐτοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρί· ἰδοὺ τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολὴν σου παρήλθον, καὶ ἐμοὶ οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ· ὅτε δὲ ὁ υἱός σου οὗτος, ὁ καταφαγὼν σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν, ἦλθεν, ἔθυσας αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· τέκνον, σὺ πάντοτε μετ' ἐμοῦ εἶ, καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σὰ ἔστιν· εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆσαι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὐρέθη».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΓΝΩΣΗ ΕΤΗ ΛΥΤΡΩΣΗ

«Ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακρὰν».

Ὁ νέος τῆς παραβολῆς, ὅλα τὰ εἶχε στὸ πατρικὸ σπίτι. Δὲν τὰ ἐκτίμησε ὅμως. Γι' αὐτὸ καὶ ἀπαίτησε ἀπὸ τὸν πατέρα τὸ μερίδιό τῆς κληρονομίας **«καὶ ἀπεδήμησε εἰς χώραν μακρὰν καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισε τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως»**. Πόσα κρύβονται κάτω ἀπὸ αὐτὲς τὶς λέξεις!

Καὶ δὲν ἄργει νὰ φθάσει στὸ ἀπογοητευτικὸ τέρμα, πού εἶναι ὁ ἐξευτελισμὸς καὶ ἡ ἀπόγνωση!

Πόσο σφίγγεται ἡ καρδιά μας ὅταν ἀναλογιζόμαστε ὅτι αὐτὴ ἡ τραγικὴ ἱστορία ἐπαναλαμβάνεται καὶ σήμερα! Γιατὶ δυστυχῶς ἡ ἁμαρτία δὲν ἔπαυσε νὰ παραπλανᾷ τοὺς ἀνθρώπους.

Τὸ λόγο καὶ τὶς ἐντολὲς τοῦ Θεοῦ τὰ παρουσιάζει ὡς βარიεὶς ἀλυσίδες. Τὴ γαλήνη πού δίνει ἡ χριστιανικὴ ζωὴ, ὡς ἀνάξια λόγου. Τὴν πείρα καὶ τὶς συμβουλὲς τῶν παλαιωτέρων, ὡς ἀπαρχαιωμένους ἀντιλήψεις. Ἔτσι, πολλοί, ξεγελασμένοι ἀπὸ τὰ θέλητρα τῆς ἁμαρτίας, ἀποτινάζουν αὐτὸ τὸ «ζυγὸ» καὶ φεύγουν **«εἰς χώραν μακρὰν»**. Ὁ ἓνας κατευθύνεται στοὺς βάλτους τῆς ἀσωτίας. Ὁ ἄλλος στὸν πειρασμὸ τῆς δοκιμῆς κάποιων παραδείσων. Ὁ τρίτος στὴ μανία τοῦ εὐκολοῦ –κι ἀνίθικου φυσικὰ– πλουτισμοῦ. Ὁ τέταρτος στὴν ἀθεΐα... Ὅλοι αὐτοὶ μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεό. Κι ἐκεῖ διασκορπίζουν **«τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν»**, τὴν πίστη, τιμιότητα, ἀγνότητα, ὑγεία, τὴν ψυχὴ τους...

Πόσο ἀπατηλὸ τὸ κληρονομητὸ τῆς ἁμαρτίας! Πόσο ἐπικίνδυνον νὰ παίρνουν ὡς πρότυπό τους, νὰ βάζουν ὡς ἡρώα τους τὸν ἄσωτο! Καὶ τὸ ἀκόμη τραγικότερο εἶναι πὼς δὲν τὸν παίρνουν μέχρι τέλους ὁδηγὸ στὴ ζωὴ τους. Τὸν ἀκολουθοῦν ὡς τὴ μέση, ὡς τὸ χοιροστάσιο. Καὶ μένουν σ' αὐτό. Ἐνῶ ὁ ἄσωτος προχωρεῖ.

ΠΟΡΕΙΑ ΠΡΟΣ ΤΗ ΛΥΤΡΩΣΗ.

Κάποτε ἦλθε στὸν ἑαυτὸ του καὶ εἶπε **«ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου»**. Ἐνῶσε πὼς ἦταν χίλιες φορὲς προτιμότερο νὰ βρεθεῖ στὰ πόδια τοῦ πατέρα του, παρὰ στὰ ξένα χέρια δούλος. Ἀποφάσισε νὰ γυρίσει. Καὶ νὰ ὁμολογήσει τὴν ἐνοχίᾳ του με συντριβὴ καὶ εἰλικρίνεια.

Χωρὶς ἀναβολὴ πῆρε τὸν δρόμο τοῦ γυρισμοῦ. Ἦ ὑποδοχὴ πού βρῆκε, ξεπέρασε κάθε προσδοκία του. Μὲ πόση ἀνακούφιση παρακολουθοῦμε τὸ εὐχάριστο τέλος τῆς φοβερῆς του περιπέτειας! Ὅμως πόσο λυπόμαστε, ὅταν σκεπτόμαστε πόσο λίγοι τὸν ἀκολουθοῦν στὴ μετάνοια. Τί νὰ φταίει ἄραγε; Ποιὸ εἶναι αὐτὸ πού μᾶς κρατᾷ μακριὰ ἀπὸ τὴν ἐπιστροφὴ;

Ὁ πονηρὸς καὶ ἡ ἁμαρτία ἄλλον τὸν ἐμποδίζουν μετὰ τὴν ἀναβολή. Ἄλλον μετὰ τὴν ἀμφιβολία. Ἄλλον μετὰ τὴν ἀπόγνωση. Ἄλλον μετὰ τὴ συνήθεια ἢ τὴν εἰρωνεία ἀπὸ τοὺς ἄλλους... Μὲ πολλοὺς τρόπους πολεμᾷ τὴν ἐπιστροφὴ καὶ μετάνοιά μας ὁ πειρασμός. Προσπαθεῖ νὰ ματαιώσει τὴ λύτρωσή μας. Μὴν ἀφίσουμε τὴν ψυχὴ μας στὰ ἀπατηλά του δίκτυα. Ὁ Πατέρας μας, ὁ Θεός, μᾶς περιμένει. Ἄς σπεύσουμε νὰ πέσουμε στὴν ἀγκαλιά Του καὶ με συντριβὴ καὶ ἐμπιστοσύνη στὴν ἀγάπη Του ἄς ζητήσουμε, μέσα ἀπὸ τὴν ἐξομολόγηση, τὴ συγχώρηση γιὰ τὰ λάθη μας καὶ τὶς μικρὲς ἢ μεγάλες ἁμαρτίες μας.

Αὐτὲς τὶς ἡμέρες μᾶς καλεῖ ἡ Ἐκκλησία σὲ μετάνοια. Ἄς γεμίσει ἡ σκέψη μας μ' αὐτὴ τὴ σκηνή: **«Καὶ δραμῶν (ὁ πατέρας) ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν»**. Τί ἀπύθμενη ἀγάπη! Δὲν εἶναι φοβερὸ, νὰ ἔχουμε ἓνα τέτοιο Πατέρα καὶ περιφρονητικὰ νὰ τὸν ἀποφεύγουμε;

«Εἶπεν ὁ Κύριος· Ὅταν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ· καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτούς ἀπ' ἀλλήλων, ὡσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, καὶ στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ· δεῦτε, οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρὸς μου, κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. ἐπείνασα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην καὶ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με, ἡσθένησα καὶ ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ἤλθετε πρὸς με. τότε ἀποκριθήσονται αὐτῶ οἱ δίκαιοι λέγοντες· κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα καὶ ἰθρέψαμεν, ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; πότε δὲ σε εἶδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν, ἢ γυμνόν

ΚΥΡΙΑΚΗ 27 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΕΩ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. κε' 31-46
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α' Κορ. ν' 8-θ' 2

καὶ περιεβάλομεν; πότε δὲ σε εἶδομεν ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ ἤλθομεν πρὸς σε; καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ αὐτοῖς·

ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων· πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ· ἐπείνασα γὰρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενής καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. τότε ἀποκριθήσονται αὐτῶ καὶ αὐτοὶ λέγοντες· κύριε, πότε σε εἶδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνόν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλακῇ καὶ οὐ διηκονήσαμεν σοι; τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ ἐποιήσατε. καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον».

ΤΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ

«Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον».

Μετὰ τὴν ἀπόφασιν τοῦ μεγάλου Κριτῆ, ἡ ὁποία εἶναι τελεσίδικη, οἱ ἄνθρωποι χωρίζονται καὶ κατευθύνονται οἱ μὲν στὴν ἄβυσσος, «εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον», οἱ δὲ στὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ. Ἀλλὰ ποῖο ὑπῆρξε τὸ κριτήριον; Ἡ ἀγάπη, ἡ ἔμπρακτι ἀγάπη. Αὐτὸς εἶναι ὁ κώδικας βάσει τοῦ ὁποίου θὰ δικάσει ὁ μέγας Δικαστὴς «τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὴν φοβερὰν» τῆς κρίσεως.

Τὸ Α καὶ τὸ Ω τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ.

Ὅπως σαφέστατα διευκρινίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, «ὁ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον νόμον πεπλήρωκε. Τὸ γὰρ οὐ μοιχεύσεις, οὐ φονεύσεις, οὐ κλέψεις, οὐκ ἐπιθυμήσεις καὶ εἴ τις ἕτερα ἐντολὴ ἐν τούτῳ τῷ νόμῳ ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν τῷ ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν. Ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται, πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη» (Ρωμ. ιγ' 8-10). Ὅταν μιλάμε γιὰ ἀγάπη, δὲν ἐννοοῦμε μιὰ ἀόριστη καλοσύνη, μιὰ ἐξωτερικὴ εὐγένεια, μιὰ τυπικὴ ἐλεημοσύνη. Ἀλλὰ τὴ γνήσια, τὴν πλατιά, τὴν ἔμπρακτι χριστιανικὴ ἀγάπη. Ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη εἶναι κάτι πολὺ πιὸ βαθὺ καὶ μεγάλο, εἶναι μιὰ ἀνώτερη μορφή ζωῆς, ἕνας ἀνώτερος τρόπος σκέψεως ποῦ μᾶς κάνει νὰ μοιάζουμε μὲ τὸν Χριστό. Ὅταν ὁ Κύριος ἔδινε τὴν «καινὴν ἐντολήν», τὸ διευκρίνισε σαφέστατα: «Ἐντολήν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς, ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους» (Ἰωάν. ιδ' 34). Αὐτὴ ἡ μικρὴ λέξη «καθὼς» ἔχει μεγάλη βαρύτητα. Ὅχι δηλαδὴ ἀπλῶς νὰ ἀγαπᾶτε, ὅπως θέλετε κι ὅπως νομίζετε σεῖς, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὸ πρότυπο ποῦ σᾶς ἔδειξα, ὅπως ἐγὼ σᾶς ἀγάπησα, εἰλικρινά, ἀνυπόκριτα, ἥρωικά, ἔμπρακτα, πλατιά.

Μέσα στὴ ζωὴ τῆς ἀγάπης συγκεντρώνονται ὅλες οἱ ἀρετές. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ ὁ Κύριος τὴν ἀγάπην καθόρισε σὰν διακριτικὸ γνῶρισμα τῶν μαθητῶν του: «Ἐν τούτῳ γινώσκονται πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις»

(Ἰωάν. ιγ' 35). Ἀλλὰ ἀκόμη καὶ γιὰ ἕναν ἄλλο λόγο ὡς βάση τῆς κρίσεως τίθεται ἡ ἀγάπη. Διότι ὅλοι παντοῦ καὶ πάντοτε μπορούμε νὰ τὴν ἐφαρμόσουμε, σὲ ὁποιοσδήποτε συνθήκες ζωῆς καὶ ἂν βρισκόμαστε, ὁποιοδήποτε ἐπάγγελμα, ἡλικία, μὀρφωση, ἀπασχόληση ἔχουμε. Ποιὸς θὰ μπορέσει ἐκείνη τὴν ὥρα νὰ δικαιολογηθεῖ ὅτι δὲν εἶχε τὰ μέσα νὰ δεῖξει ἀγάπη; Εἶδατε ποῦ στηρίζεται ὁ Κύριος τὴν ἀπόφασί του; Ὅχι σὲ τίποτα μεγάλες δωρεές καὶ κατορθώματα, ἀλλὰ σὲ μερικὰ πράγματα ποῦ φαίνονται κοινότατα. «Ἐπείνασα καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με...» Δὲν τοὺς λέει σᾶς καταδικάζω, γιὰτὶ ἤμουν ἀρρωστος καὶ δὲν μὲ γιατρέψατε ἢ ἤμουν ἐν φυλακῇ καὶ δὲν μὲ ἀπελευθερώσατε. Γι' αὐτὰ τὰ μικρὰ ποῦ περνοῦσαν ἀπὸ τὸ χέρι σας καὶ δὲν τὰ κάνατε, γι' αὐτὰ σᾶς καταδικάζω.

Προσοχή, μὴν ξεγελᾶμε τὸν ἑαυτὸ μας. Μὴ νομίζουμε ὅτι γιὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἀγάπης χρειάζονται πλοῦτη. Καὶ ὁ πιὸ φτωχὸς ἔχει χίλιες δυὸ μικροευκαιρίες νὰ δεῖξει ἀγάπην. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ἐκείνη τὴν ἡμέρα τῆς κρίσεως κανεὶς δὲν θὰ μπορεῖ νὰ προβάλῃ τὴν παραμικρὴ δικαιολογία. Κάθε μέρα, κάθε ὥρα, κάθε στιγμή ἀπὸ ὅλες τὶς μεριές ἐκπέμπονται σήματα κινδύνου, μηνύματα καὶ προτροπές. Ὁ Θεὸς μᾶς παρουσιάζει καθημερινὰ πολλὰ καὶ ποικίλα εὐκαιρίες γιὰ νὰ ἐκδηλώσουμε πλοῦσια τὴν ἀγάπην μας, τὸ ἐνδιαφέρον μας, τὴν στοργή μας. Στὴν ἐποχὴ μας ὑπάρχει πολὺ φτώχεια ὕλικὴ καὶ πνευματικὴ. Οἰκογένειες ποῦ στεροῦνται κάποτε καὶ τὰ στοιχειώδη καὶ δὲν τὸ φωνάζουν καὶ μεῖς πρέπει νὰ τὶς ἀνακαλύψουμε. Ἄλλες οἰκογένειες ποῦ βρίσκονται στὰ πρόθυρα τῆς διάλυσης καὶ περιμένουν τὸν διακριτικὸ ἄνθρωπο τῆς ἀγάπης νὰ τοὺς συμπαρᾶσταθεῖ. Νὰ τοὺς βοηθήσει, νὰ προλάβῃ τὸ ναυάγιο.

Σὲ κάθε μας βῆμα ὑπάρχουν τέτοιες περιπτώσεις, ποῦ μὲ τρόπο ποικίλο μᾶς φωνάζουν: Ἀγάπη, ἀγάπη! πρὸ πάντων ἀγάπη! Αὐτὴ θὰ μᾶς κάνει παιδιὰ τοῦ Θεοῦ, αὐτὴ θὰ μᾶς σώσει.

Διακρίσεις μεταξύ αδελφών

Ακούμε συχνά τη λέξη ρατσισμός. Φυλετικές διακρίσεις. Αγώνες γίνονται καθημερινά για την κατάργησή τους. Αίμα χύνεται σε πολλά σημεία του πλανήτη μας. Και όλα αυτά για να λείψουν οι απάνθρωπες και ευτελιστικές διακρίσεις. Να πάψουν οι κοινωνίες και τα άτομα να βλέπουν τους συνανθρώπους τους με μάτι περιφρονητικό. Να μην τους κατατάσσουν σε ανθρώπους πρώτης, δεύτερης και τρίτης κατηγορίας. Να μην τους αξιολογούν ανάλογα με την καταγωγή τους, με το χρώμα τους, με την κοινωνική τους θέση. Κριτήριο ο άνθρωπος όχι η καταγωγή του. «Κόκκινο είναι το αίμα που κυλάει και μέσα στις φλέβες των μαύρων».

Παλιά ή άρρώστια. Την συναντάμε και στην εποχή του Κυρίου. Το «**οὐ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις**» προκαλοῦσε προβλήματα στους λαούς αυτούς και φούντωνε το μίσος ανάμεσά τους. Ἀνάλογη περιφρόνηση ἔδειχναν και για ἄλλες περιοχές. «**Ἐκ Ναζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι;**» Ἀπὸ τὴ Ναζαρέτ μπορεῖ νὰ βγεῖ κάτι καλὸ; Λὲς και ἡ πόλη τιμᾷ τὸν ἄνθρωπο και ὄχι ὁ ἄνθρωπος τὴν πόλη. Και ὅμως ἀπὸ τὴν Ναζαρέτ βγήκε, κατὰ τὸ ἀνθρώπινο, ὁ Κύριός μας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός.

Αὐτὴ ἡ τακτικὴ τῶν διακρίσεων ποὺ ταξινομεῖ τοὺς ἀνθρώπους σε κατηγορίες, σὰν νὰ πρόκειται για ἔμπορεύσιμα προϊόντα, κρύβει πολὺ φαρισαϊσμό. Εἶναι τὸ χαρακτηριστικὸ γνώρισμα τῶν Φαρισαίων. Οἱ Φαρισαῖοι ξεχώριζαν τὸν ἑαυτὸ τους ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Ἡ ὑπεροψία τους τοὺς ἔκανε νὰ περιφρονοῦν τοὺς ἄλλους και νὰ ἐξυψώνουν μόνο τὸν ἑαυτὸ τους. Αὐτοὶ δὲν ἦταν «**ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων**». Δὲν ἦταν σὰν τοὺς ἄλλους. Ὑπερτεροῦσαν ὅλων τῶν ἄλλων.

Αὐτὴ τὴν νοοτροπία τῆς ὑπεροψίας, τὴν ἐγωιστικὴ, χτύπησε ὁ Κύριος. Και τὴν χτύπησε με τὸν λόγο και τὸ παράδειγμά Του. Τί ἄλλο μᾶς δίδαξε με τὴν περίφημη παραβολὴ τοῦ Τελῶνη και Φαρισαίου;

Μᾶς τὸ ἐπεξηγεῖ ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκάς. Ἀφορμὴ γιὰ νὰ πεῖ τὴν παραβολὴ αὐτὴ πῆρε ἀπὸ μερικοὺς ποὺ πίστευαν μόνο στὸν ἑαυτὸ τους και στὴν ἀξία τους και εἶχαν τὴν ἐντύπωση, πὼς μόνο αὐτοὶ ἦταν δίκαιοι. Και ἡ νοοτροπία αὐτὴ τοὺς ἔκανε νὰ ὑποτιμοῦν και περιφρονοῦν ὅλους τοὺς ἄλλους. Και ὁ Χριστὸς τοὺς δίνει τὸ μεγάλο μάθημα ποὺ ἰσχύει για κάθε ἐποχὴ. Ὁ Θεός, δηλαδή, ἀποδοκίμασε τὸν Φαρισαῖο και δικαίωσε τὸν Τελῶνη. Γιατί ὁποῖος ὑψώνει και ξεχωρίζει τὸν ἑαυτὸ του και περιφρονεῖ τοὺς ἄλλους, θὰ ταπεινωθεῖ, ἐνῶ ἐκεῖνος ποὺ μένει σὲ κατάσταση ταπεινῆ, ποὺ δὲν ὑπερηφανεύεται οὔτε ὑποτιμᾷ τοὺς ἄλλους, αὐτὸς θὰ ὑψωθεῖ και θὰ τιμηθεῖ ἀπὸ τὸν Θεό.

Τί ἄλλο μᾶς δίδαξε και με τὴν «**Κυριακὴ προσευχὴ**», τὸ «**Πάτερ ἡμῶν**»; «Πατέρα μας», μᾶς εἶπε νὰ λέμε. Ὅχι «Πατέρα μου». Γιὰ νὰ μᾶς τονίσει, ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι Πατέρας ὅλων μας, ὅλων ἀνεξαρτέτως τῶν ἀνθρώπων. Και τῶν λευκῶν και τῶν μαύρων και τῶν κίτρινων. Και ἐπομένως ὅλοι ἐμεῖς ποὺ ἔχουμε τὸν ἴδιο Πατέρα, εἴμαστε ἀδέλφια μεταξύ μας. Πῶς, λοιπόν, εἶναι δυνατόν νὰ γίνονται

διακρίσεις μεταξύ αδελφών.

Ξάφνιασμα ἦταν για τὴν ἐποχὴ Του τὸ κήρυγμα τῆς ἀγάπης, τῆς οἰκουμενικῆς ἀγάπης, ποὺ ἀγκαλιάζει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ξαφνιάζεται ἡ Σαμαρείτιδα ποὺ ὁ Ἰησοῦς, ἕνας Ἰουδαῖος, συνομιλεῖ μαζί της και τῆς ζητᾷ νερό. Ξαφνιάζονται και οἱ ἀδιαφώτιστοι ἀκόμα μαθητὲς Του, ποὺ τὸν βλέπουν νὰ συνομιλεῖ με μιὰ γυναίκα. Ξαφνιάζεται και ὁ νομικός, ὅταν ἀκούει ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ θείου Διδασκάλου, ὅτι «**ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος**» στὸν ἐμπροσθέντα στοὺς ληστές, ἦταν Σαμαρείτης.

Και ὅλα αὐτὰ ποὺ μᾶς δίδαξε με τὸν λόγο Του, μᾶς τὰ παρουσίασε και με τὸ φωτεινὸ Του παράδειγμα. Ἀναστρεφόμεναι με τὴν ἴδια ἀπλότητα, με τὴν ἴδια καλοσύνη, μικροὺς και μεγάλους, φτωχοὺς και πλούσιους, ἀμαρτωλοὺς και δίκαιους. Κανένα δὲν ξεχώριζε. Ὅλους τοὺς ἀγαποῦσε, σὲ ὅλους ἔδινε ἀξία και ὅλων τὴ σωτηρία ποθοῦσε και για ὅλους πρόσφερε τὴν σταυρικὴ Του θυσία. «**Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες και πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς**» (Ματθ. ια' 28). Παγκόσμιο τὸ προσκλητήριο τῆς σωτηρίας, γιατί «**πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι και εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν**» (Α' Τιμοθ. β' 4). Δὲν ξεχώρισε οὔτε και αὐτὸν τὸν προδότη Ἰούδα, ἀλλὰ μέχρι τέλους περίμενε τὴ μετάνοιά του.

Ὅσοι, λοιπόν, εἰλικρινὰ θέλουν νὰ ἀγωνισθοῦν ἐναντίον τῶν διακρίσεων εἴτε τῶν φυλετικῶν εἴτε τῶν κοινωνικῶν εἴτε ὁποιοδήποτε ἄλλων, δὲν ἔχουν παρὰ νὰ ἀκολουθήσουν με συνέπεια τὴ διδασκαλία τοῦ Κυρίου. Αὐτὴ γκρεμίζει τὰ χωριστικὰ τείχη και πλησιάζει τοὺς ἀνθρώπους, γιατί πρώτα πλησιάζει τῆς καρδιῆς. Δημιουργεῖ μιὰ νέα κοινωνία, στὴν ὁποία «**οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλληνας, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν και θῆλυ**», γιατί «**πάντες ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ**» (Γαλάτ. γ' 28).

ZOH

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.
Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ZOH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH» Σ.Α., Ἰπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἰπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήναι.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

Ἡ ἀνανέωση τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐσωτερικοῦ (10 €)
μπορεῖ νὰ γίνει με τοὺς ἐξῆς τρόπους:

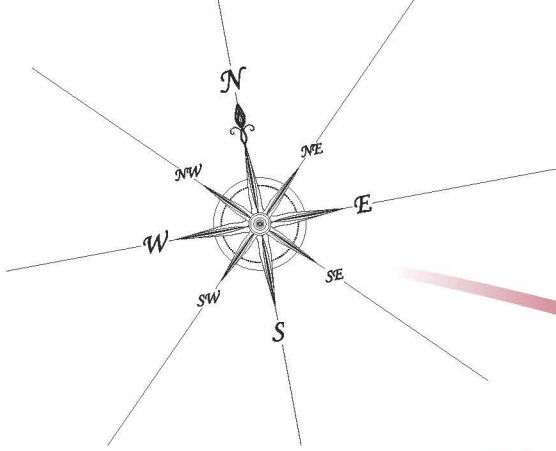
- Μὲ κατάθεση στὴν Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, στὸν λογαριασμὸ ποὺ διατηρεῖ ἡ Ἀδελφότης ὑπ' ἀριθμ.: **132/296000-13 (IBAN: GR1501101320000013229600013)**, δικαιούχος: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH». Στὴν αἰτιολογία νὰ ζητᾶτε νὰ σημειώνεται ρητῶς τὸ ὄνοματεπώνυμο τοῦ συνδρομητῆ και τὸ ὄνομα τοῦ περιοδικοῦ (ZOH)
- Στὰ βιβλιοπωλεῖα «ZOH» (Καρύστη 14, Ἀθήνα και Ἀγ. Σοφίας 41, Θεσσαλονίκη) και συνεργαζόμενα βιβλιοπωλεῖα
- Στὸ γραφεῖο τοῦ περιοδικοῦ: **Ἰπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα**
- Στὰ ΕΛΤΑ με ἔντυπο ταχυπληρωμῆς ποὺ συναποστέλλεται ἀνὰ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα για ὅσους ἔχουν ὀφειλὴ
- Στὰ ΕΛΤΑ με ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ στὴ διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ (Ἰπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα). Προβλέπεται ἐπιβάρυνση με ταχυδρομικὰ τέλη
- Σὲ κατὰ τόπους συνεργάτες και ἀντιπροσώπους, οἱ ὁποῖοι θὰ κόβουν σχετικὲς ἀποδείξεις.

Ἡ ἀνανέωση τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐξωτερικοῦ (25 €) / Κύπρου (15 €)

μπορεῖ νὰ γίνει μόνο με κατάθεση στὴν τράπεζα:

IBAN: GR1501101320000013229600013

BIC/Swift Code: ETHNGRAA

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΑΓΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (1547 - 1622)

2

Στὸ σταυροδρόμι τῆς ἐκλογῆς

Ἐπειδὴ ἀπὸ τὸν Ἅγιο μας δὲν ἔλειψε ποτὲ τὸ ἥρωικὸ στοιχεῖο, γυρίζει ἀποφασιστικὰ τὴν πλάτη στὸ Libro d' oro (χρυσὴ βίβλο τῶν εὐγενῶν) καὶ δίνει τὴν καρδιά του στὸ Χριστό, γιὰ νὰ καταγραφεῖ μιὰ ἡμέρα στὴν «Βίβλο ζωῆς», στὴν βασιλεία τῶν οὐρανῶν.

Ὁ καθένας μπορεῖ νὰ φαντασθεῖ τὸ θόρυβο, ποῦ ξεσηκώθηκε μεταξὺ τῶν εὐγενῶν τοῦ νησιοῦ, μὲ τὴν ἀπόφαση αὐτὴ τοῦ νεαροῦ Σιγούρου. Δυσκολίες ἀπὸ τὴν οἰκογένειά του δὲν συνάντησε, ἀφοῦ καὶ οἱ δυὸ γονεῖς πολὺ πρόωιμα πῆραν τὸ κάλεσμα γιὰ τὸν οὐρανὸ.

Ἔτσι «εἰς ἡλικίαν 21 ἐτῶν ἀποφασίζει νὰ λύσει τοὺς δεσμούς του μὲ τὰ ἐγκόσμια, ἐνδύεται τὸ μοναχικὸ σχῆμα καὶ ἐγγράφεται εἰς τὴν μονὴ τῶν Στροφάδων». Πρὶν μπεῖ στὸ Μοναστήρι, μὲ τὴν ἀπόφαση ν' ἀποξενωθεῖ ἀπὸ κάθε τι γήινο καὶ νὰ μείνει ἀπερίσπαστος ἀπὸ βιοτικὲς μέριμνες, μεταβιβάζει μὲ δωρεὰ τὸ μερίδιό του, σὲ χρήματα καὶ κτήματα, στὸν ἀδελφὸ του Κωνσταντῖνο. Ἡ σχετικὴ συμβολαιογραφικὴ πράξη ποῦ συντάσσεται στὶς 13 Μαρτίου τοῦ 1568 δεσμεύει τὸν ἀδελφὸ μὲ τὴν ὑποχρέωση νὰ ἐνδιαφερθεῖ γιὰ τὴν ἀποκατάσταση καὶ προικοδότηση τῆς ἀδελφῆς του Σιγούρας.

Ἔτσι ἀπερίσπαστος, ἀφοῦ ἔχει ξεσχίσει τὴν χάρτινη πανοπλία τῶν περιουσιακῶν στοιχείων, ντυμένος τὴν πανοπλία τοῦ πνεύματος, ποῦ ἀντέχει στὰ «πεπυρωμένα βέλη» τοῦ πονηροῦ, κατεβαίνει στὸν πνευματικὸ στίβο, παλαιστῆς καὶ δρομέας.

Μετὰ ἀπὸ τὴν κανονικὴ δοκιμασία καὶ προπόνηση, στὶς 19 Νοεμβρίου 1568, περιβάλλεται τὸ μοναχικὸ σχῆμα καὶ μετονομάζεται Δανιὴλ. Ἡ κοινότητα Ζακύνθου παραχωρεῖ στὸ ἐνάρετο τέκνο τῆς τὴν Ἱερὰ Μονὴ τῆς Θεοτόκου Ἀναφωνήτριας καὶ ἡ τιμητικὴ αὐτὴ παραχώρηση ἐπικυρώνεται ἀπὸ τὴν Ἑνετικὴ Γερουσία στὶς 27 Αὐγούστου 1569.

Σὲ ἐρημονήσια διάλεξε γιὰ ἡσυχαστήριό του ὁ φιλέρημος μοναχὸς Δανιὴλ. Τ' ἀρχοντόπουλο τῆς Ζακύνθου στὶς βραχονησίδες τῶν Στροφάδων!

Ὁ προφήτης Δανιὴλ, ποῦ φέρει τ' ὄνομά του, νέος κι αὐτός, στερρὸς στὴν πίστη τῶν πατέρων του, ἐμπνέει τὸ νεαρὸ μοναχό. Μ' ἓνα τέτοιο πρότυπο καλλιιεργεῖ τὴ θερμὴ πίστη ποῦ **«φράσσει στόματα λέοντων»**, θερμαίνει τὸ ζῆλο καὶ τονώνει τὴν ἀγάπη του πρὸς τὸν Θεό. Πρῶτος στὶς ἀκολουθίες τῆς Μονῆς, πρῶτος καὶ στὰ διακονήματα, ποῦ δὲν εἶναι παρὰ ἀσκῆσεις γιὰ ταπεινώση καὶ πειθαρχία.

Στὸ μεγάλο αὐτὸ σχολεῖο ὁ μοναχὸς Δανιὴλ σμιλεῦει μὲ πολλὴ φροντίδα τὴν προσωπικότητά του. Σὰν ἐπιδέξιος γλύπτης ἀποκόπτει τὸ περιτό, λειαίνει τὸ χρήσιμο καὶ κάνει τὸ καλὸ ὁμορφο μὲ τὴν ἀνεκτικότητα, τὴν αὐταπάρνηση καὶ τὴν ἀγάπη.

Τὶς ὥρες ποῦ εἶναι ἐλεύθερος βυθίζεται στὴ μελέτη. Σὰν πάνω ἀπὸ πηγὴ σκύβει πάνω ἀπὸ τὴν Ἁγία Γραφὴ καὶ ἐντρυφᾷ στοὺς Μεγάλους Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας. Καὶ μιὰ μετεωρίζεται στὸ ὕψος τῶν ἐννοιῶν, μιὰ κατεβαίνει ὅλο καὶ πιὸ βαθειὰ στὸ βάθος τῶν νοημάτων.

Πρόκειται γιὰ μιὰ σπάνια φυσιογνωμία. Πῶς ἦταν δυνατὸν μὲ τόση καὶ τέτοια ἀκτινοβολία ἀρετῶν νὰ μείνει μιὰ ἀφανῆς παρουσία. Ἦταν «φῶς» γιὰ τοὺς ἀδελφούς καὶ γιὰ τοὺς ἐπισκέπτες τῆς Μονῆς **«Ἐπιστολὴ Χριστοῦ, γινωσκόμενη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων»**.

Γιὰ τὶς ἀρετές του καὶ τὴ μόρφωσή του ὁ Ἠγούμενος τὸν ἐξέλεξε νὰ γίνῃ κληρικός. *«Ἄν καὶ ἦταν νέος εἰς ἡλικίαν, ὅμως ὑπερέβαινε εἰς τὰς ἀρετὰς καὶ τοὺς πλέον γέροντας καὶ ἐναρέτους Πατέρας τῆς σεβασμίας ἐκείνης Μονῆς, οἱ ὁποῖοι τὸν εἶχον ὡς κανόνα τῶν ἀρετῶν καὶ εἰκόνα τῆς ὁσιότητος καὶ προσεπάθει καθεὶς ἀπ' αὐτοὺς νὰ τὸν μιμῆται...»*.

Ἔτσι τὸ 1568 χειροτονεῖται Διάκονος καὶ τὸν ἐπόμενο χρόνο σὲ Πρεσβύτερο ἀπὸ τὸν Ἀρχιερέα Κεφαλληνίας – Ζακύνθου Φιλόθεο Λοβέρδο. Παρὰ τὶς εὐκαιρίες ποῦ τοῦ προσέφερε ἡ Μητρόπολη Κεφαλληνίας καὶ Ζακύνθου γιὰ δράση ποιμαντικὴ, ὁ Δανιὴλ προτίμησε νὰ μὴν ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τὴν Μονὴ του. Στὴν ἐρημιὰ τῶν Στροφάδων εἶχε πολλὴ δουλειὰ νὰ κάνει: Νὰ σφυρηλατήσῃ τὴν προσωπικότητά του καὶ νὰ διαμορφώσῃ τὸ χαρακτῆρα του, *«Πρῶτον διδασθῆναι, εἶτα διδάξαι»*.

Ὅμως ἐκεῖνοι ποῦ ἐπισκέπτονταν τὴν Μονὴ τῶν Στροφάδων κι ἐκεῖνοι ποῦ ἄκουγαν, κυρίως οἱ Ζακύνθιοι, γιὰ τὴν ἀγία βιοτὴ τοῦ ρασοφόρου πατριώτη τους ἤθελαν νὰ τὸν ἀποσπάσουν ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀπομόνωση. Ἡ ὁρεινὴ Μονὴ τῆς Θεοτόκου τῆς Ἀναφωνήτριας, τριάντα περίπου χιλιόμετρα ἀπὸ τὴν πόλη τῆς Ζακύνθου ἦταν μιὰ μέση λύση: Σ' αὐτὴ ὁ π. Δανιὴλ θὰ ἦταν σὲ μοναστικὸ περιβάλλον καὶ συγχρόνως θὰ ἦταν τώρα πιὸ κοντὰ σ' ἐκείνους ποῦ τὸν εἶχαν ἀνάγκη.

(Συνεχίζεται)

ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΗΣ ΑΘΕΪΑΣ

Τὰ ἀποτελέσματα πρόσφατης δημοσκοπήσης τοῦ Ἰνστιτούτου Pew Research στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες ἔρχονται νὰ πιστοποιήσουν αὐτὸ πὸν γίνεται ὄλο καὶ πιδ φανερὸ στὸν κόσμω γύρω μας. Περίπου τὸ ἕνα τρίτω τῶν Ἀμερικανῶν πὸν ἔρωτῆθηκαν (τὸ 29% τῶν ἔρωτηθέντων, ἔναντι 16%, πὸν ἦταν τὸ ἀντίστοιχο ποσοστὸ τὸ 2007) δηλώνουν πλέον ἀνοικτὰ ἄθεοι ἢ ἄθρησκοι. Ἄν καὶ ὅσοι δηλώνουν χριστιανοὶ παραμένουν ἢ πλειοψηφία, τὸ ποσοστὸ τους ἔχει μειωθεῖ στὸ 63%, ἀπὸ τὸ 78%, πὸν ἦταν τὸ 2007. Ὅλα αὐτὰ μέσα σὲ μόλις 15 χρόνια. Καὶ μολοντί στὴ μελέτη δὲν γίνεται σύγκριση μὲ ἄλλες χώρες, δὲν εἶναι δύσκολο νὰ καταλάβει κανεὶς ὅτι καὶ ἀλλοῦ στὸν δυτικὸ κόσμω ἢ κατάστασι εἶναι ἀνάλογη, ἀν ὄχι χειρότερη. Ὁ κόσμω μας πορευεται πανηγυρικὰ πρὸς τὴν ἄρνησι καὶ τὴν ἀθεΐα, φέρνοντας στὸν νοῦ τους στίχους μὲ τους ὁποίους ὁ ἀλυσμόνητος Γ. Βερίτης περιέγραφε τὴν ἀμέριμνη πορεία πρὸς τὴν ἄρνησι καὶ τὴν ἀθεΐα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Μεσοπολέμου: «Καὶ τράβηξε κάποιω στρατὶ καὶ κάποιω μονοπάτι, / πὸν διάλεξε μὲς' στῆς τρελλῆς χαρᾶς του τὸ μεθύσι, / καὶ τοῦ φαινόταν πὸς ἐκεῖ λουλούδιζαν κι' οἱ βᾶτοι / καὶ πὸς γι' αὐτὸν ἀνοικτὴ πιδ τῆς εὐτυχίας ἢ βρῦση». Ἀλλὰ βλέπουμε πιδ, στὸν σύγχρονω ἄνθρωπω, πὸν ὀδηγεῖ αὐτὸς ὁ δρόμος: «Μέσα στὰ στήθια του γιὰτὶ θρηνολογᾷ ἢ ψυχὴ του, / κι' εἶναι πικρὸ, σπαραχτικὸ, τὸ θρηνολόγημά της».

Η ΤΥΦΛΩΣΗ ΤΟΥ
ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΜΕΝΟΥΣ

Ἀπίστευτη ἢ τύφλωσι πὸν προκαλεῖ τὸ ἀντιχριστιανικὸ μένος σὲ ὅποιω κυριεύεται ἀπὸ αὐτὸ. Ἄφορμη γιὰ αὐτὴ τὴ σκέψη καὶ γιὰ ἕναν πραγματικὰ γόνιμω προβληματισμὸ ἀποτελεῖ ἢ γνωστὴ ὕβριστικὴ καὶ κλευαστικὴ γιὰ τὸ πρόσωπω τῆς Θεοτόκου ἀνάρτησι τῆς ἡμέρας τῶν Χριστουγέννων τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας σὲ Διεθνεῖς Ὄργανισμοὺς γιὰ τὸν κορωνοῖδ κ. Ἡλία Μόσιαλω. Ἡ Ἐπερὰ Σύνοδος, σὲ μιὰ πολὺ μετρημένη καὶ ἰσορροπημένη ἀνακοίνωσή της, ἐστίασε πολὺ ἐυστοχα στὸν «φανατισμὸ καὶ τὴν ἔλλειψη σεβασμοῦ στὸν ἄλλον» πὸν προδίδει ἢ ἐπιμάχη ἀνάρτησι, ἕναν φανατισμὸ καὶ μιὰ ἔλλειψη σεβασμοῦ πὸν «δὲν εἶναι ἀποκλειστικὸ χαρακτηριστικὸ τῶν "θρησκευτῶν" ἢ τῶν "ἄλλοθρήσκων", ἀλλὰ ὀριζόντιω γνώρισμα πολλῶν ἀνθρώπων, συντηρητικῶν καὶ προοδευτικῶν». Σχολίασε ἐπίσης ἢ Ἐπερὰ Σύνοδος ὅτι ὁ κ. Μόσιαλω μὲ τὴν ἐπιμάχη ἀνάρτησι «κλενάζει τὴ θρησκευτικὴ πίστι ἑκατομμυρίων ὀρθοδόξων χριστιανῶν τῆς χώρας πὸν ἐκπροσωπεῖ». Ὁ συγκεκριμένος ὄμως ἐπιστήμονας, τοῦ ὁποίου δὲν ἀμφισβητοῦμε τὴν ἐπιστημονικὴ κατάρτησι, δὲν προδίδει καὶ δὲν εὐτελίζει μόνω τὴ θρησκευτικὴ πίστι τῶν χριστιανῶν τῆς χώρας πὸν ἐκπροσωπεῖ προδίδει καὶ εὐτελίζει τὴν ἴδια τὴ σοβαρότητα καὶ τὴν ἐπιστημοσύνη του, ὅταν, θῦμα ὁ ἴδιω τοῦ φανατισμοῦ του, καταδέχεται νὰ κάνει στὸ διαδίκτυω ἀνόητα εὐφυολογήματα καὶ σχόλια ἀπὸ αὐτὰ πὸν συνθίζουν 15χρονα παιδιά. Ἀποδεικνύει δὲ περιφανῶς τὸ μέγεθος τῆς τύφλωσις πὸν προκαλεῖ τὸ ἀντιχριστιανικὸ μένος.

ΔΙΩΓΜΟΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ
ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ

Μέρος τοῦ ἐφνυσχασμοῦ πὸν ὀφείλομε νὰ ἀντιπάλαισουμε εἶναι ἢ ψευδαίσθησι ὅτι οἱ διωγμοὶ εἰς βάρος τῆς χριστιανικῆς πίστες ἀνήκουν στὸ μακρινὸ παρελθόν. Σὲ πολλῆς χώρες τοῦ κόσμου οἱ χριστιανοὶ βρίσκονται ἀντιμέτωποι μὲ μιὰ ἐντελῶς ἀπροκάλυπτη τρομοκρατία. Χαρακτηριστικὸ εἶναι τὸ παράδειγμα τῆς Ἰνδίας, στὴν ὁποία ζεῖ μιὰ ἀπὸ τῆς παλαιότερες χριστιανικῆς κοινότητες τῆς Ἀσίας, μὲ πληθυσμὸ πὸν ὑπερβαίνει τὰ τρία ἑκατομμύρια. Ἐκεῖ ἢ τρομοκρατία παίρνει τὴ μορφή ἐπιδρομῶν σὲ χωριά, καταστροφῆς χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν, καὶ ὁσὲς χριστιανικῶν βιβλίων, ἐπιθέσεων σὲ σχολεῖα καὶ πιστοὺς, ἀκόμη καὶ φόνων. Ὅταν πρὶν ἀπὸ περίπου ἕνα χρόνω ἰνδουιστῆς ἐξστρεμιστῆς ἐπιτέθηκαν σὲ χριστιανοὺς ἐν μέσῳ λειτουργίας στὸ χωριὸ Ἰντόρε, κτυπώντας γυναῖκες καὶ παιδιά, καὶ ἐκλήθη ἢ ἀστυνομία, αὐτὴ ὄχι μόνω δὲν συνέλαβε τοὺς δράστες τῶν ἐπιθέσεων, ἀλλὰ καὶ προχώρησε σὲ συλλήψεις χριστιανῶν, σπριζόμενη στὴ νέα τότε νομοθεσία κατὰ τοῦ προσπλυτισμοῦ. Καὶ πραγματικὰ, δὲν εἶναι λίγες οἱ περιπτώσεις στῆς ὁποίης οἱ ἐπιθέσεις ἔχουν τὴν ἀπροκάλυπτη κάλυψη τῶν ἀρχῶν καὶ τῆς ἀστυνομίας. Ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν ΗΠΑ γιὰ τὴ Διεθνή Ὄρησκευτικὴ Ἐλευθερία ζήτησε νὰ τοποθετηθεῖ ἢ Ἰνδία στὴν κόκκινη λίστα γιὰ «σοβαρῆς παραβιάσεις τῶν θρησκευτικῶν ἐλευθεριῶν». Δύσκολα χωράει ὁ νοῦς τί γίνεται καὶ σὲ ἄλλες χώρες, ὅπου ὁ πόλεμος κατὰ τῆς πίστες εἶναι ἀκόμη πιδ σκληρὸς καὶ ἀπροκάλυπτος.

Η ΠΑΝΔΗΜΙΑ ΤΗΣ ΘΘΟΝΗΣ

Προβληματισμὸ δημιουργοῦν οἱ διαπιστώσεις καὶ τὰ συμπεράσματα μεγάλης ἔρευνας στῆς Η.Π.Α. πὸν δημοσιεύθηκαν τὴν 1^η Νοεμβρίου στὸ ἔγκριτω ἐπιστημονικὸ περιοδικὸ JAMA Pediatrics. Σύμφωνα μὲ τὴν ἔρευνα, ἢ μέσος ἡμερήσιω χρόνος πὸν ἀφιέρωναν οἱ ἔφηβοι μπροστὰ στῆς ὀθόνες κατὰ τὴν περίοδο τῆς πανδημίας ἦταν, χωρὶς ὑπερβολή, διπλάσιω ἀπὸ τὸν χρόνω πὸν ἀφιέρωναν πρὶν τὴν πανδημία (7,7 ὄρες τὴν ἡμέρα, ἔναντι 3,8 ὄρων πρὶν τὴν πανδημία). Καὶ μάλιστα, στὸν χρόνω αὐτὸν προσμετρῶνται μόνω οἱ ὄρες πὸν οἱ ἔφηβοι ἀφιέρωναν στὰ ἠλεκτρονικὰ παιχνίδια, στὰ κοινωνικὰ δίκτυα, στὴν ἀνταλλαγὴ μνημμάτων, στὴν περιήγησι στὸ διαδίκτυω καὶ στὴν παρακολούθησι τηλεόρασις ἢ βίντεω. Ὅπως γίνεται εὐκόλω ἀντιληπτό, ὁ συνολικὸς χρόνος μπροστὰ στῆς ὀθόνες ἦταν στὴν πραγματικότητα ἀνατριχιαστικὰ μεγαλύτερος, ἀν συμπεριληφθοῦν καὶ οἱ ὄρες μπροστὰ στῆς ὀθόνες γιὰ τῆς σχολικῆς ὑποχρεώσις καὶ τῆς ἀνάγκης τῆς τηλεπαίδευσις. Καὶ ἢ πιδ ἀνησυχητικὴ διαπίστωσι: Οἱ ἔφηβοι πὸν ἀφιέρωναν περισσότερω χρόνω μπροστὰ στῆς ὀθόνες εἶχαν πιδ ἐπιβαρυνμένη ψυχικὴ ὑγεία καὶ ὑψηλότερω αἴσθημα ἄγχους σὲ σχέση μὲ τους νέους πὸν ἀφιέρωναν λιγότερω χρόνω. Συμπέρασμα: Χωρὶς νὰ ἀμφισβητεῖται ὁ πολῦτιμος ρόλος πὸν μποροῦν νὰ παίξουν οἱ νέες τεχνολογίες στὴν ἐκπαίδευσι τῶν παιδιῶν, ἰδιαίτερα σὲ συνθηκῆς πανδημίας, οἱ γονεῖς ὀφείλουν νὰ προσφέρουν στὰ παιδιά τους ἐναλλακτικῆς, ὄστε νὰ περιορίσουν τῆς ἀρνητικῆς ἐπιδράσεις τῆς ὑπερβολικῆς χρήσις τῆς ὀθόνης στὴν ψυχικὴ ὑγεία τῶν παιδιῶν τους.